

L

List

List dcéram kresťanskej lásky

31. augusta 2014

Drahé sestry!

V utorok, 25. marca, na sviatok Zvestovania Pána ma otec Gregory Gay uviedol do úradu generálneho direktora dcér kresťanskej lásky. Odvtedy som sa zúčastnil na viacerých zasadaniach generálnej rady, na formačných stretnutiach sestier, provinciálnom zhromaždení kváziprovincie, na rôznych stretnutiach a pod. Ďakujem sestre Evelyne za jej počúvanie, rady a povzbudenie.

Rok 2014 je pre mňa dôležitým rokom, keďže som 4. mája slávil 25 rokov kňazstva a v septembri 30 rokov povolania. Výzva otca Gregory bola pre mňa momentom prekvapenia, dôvery a pokoja. V obradoch svätenia sa nachádzajú slová, ktoré nosím v srdci: „*Nech Boh, čo začal vo vás toto dielo, ho aj dokončí*“. Hlboko verím, že Boh pôsobí v našom živote. Svätý Vincent nám hovorí, že „*pravá múdrosť spočíva v tom, že sa necháme postupne viesť Prozreteľnosťou*“ (Coste II, 473)

V roku 1989 som robil prvé kroky v kňazskej službe. Bol som poslaný do amienskej diecézy. Tu, vo Folleville, v januári 1617 svätý Vincent prežil duchovnú skúsenosť. Traja spolubratia sme žili misiu v západnej časti departementu Somme, v Saint Riquier /sén rikjé/. Viac ako 8 rokov som prešiel cestami tohto kraja. Pastoračia vidieka mi umožnila navštevovať rodiny, sprevádzať katechetov, utvárať skupiny veriacich, ktorí sprevádzali katechumenov v ich príprave ku krstu, robíť

nácviky zborov pre liturgickú animáciu... Mali sme zodpovednosť za animáciu pastorálneho života asi v tridsiatich dedinách. Pokúsili sme sa formovať pokrstených, ktorí sa stávali zodpovednými za ich „Cirkev“. Vytvorili sme rôzne skupiny ako odpoveď na konkrétny život osôb a očakávania kresťanov tejto oblasti.

V roku 1998 som mal účasť na CIF (Medzinárodné formačné centrum). Počas 3 mesiacov som spolu s asi 15-timi spolubratmi preberali náš misionársky život vo svetle Konštitúcií Misijnej spoločnosti. Bola to pekná skúsenosť medzinárodnosti kongregácie. Na konci tohto formačného obdobia sme obnovili svoje „áno“ v nasledovaní Krista, evanjelizátora chudobných.

Potom som 6 rokov patril do animátorskej skupiny Kaplnky Panny Márie Zázračnej medaily. Prijímanie pútnikov, sviatosť zmierenia, slávenie eucharistie, modlitba ruženca boli pre mňa miestom skúsenosti vo viere a radosť, ale aj stretnutiami s ľuďmi trpiacimi a zranenými životom... utrpením..., s pútnikmi, ktorí prichádzajú zveriť svoj život „ku oltáru“. Je to jedno z miest, kde pri slovách kňaza: „Idte v mene Božom“ množstvo pútnikov sa ponáhľa k oltáru, aby sa tu modlilo, prosilo a rozprávalo sa s Pannou Máriou...

Súbežne s animáciou duchovného života v kaplnke som zdieľal svoj život so seminaristami Misijnej spoločnosti v čase ich formácie ku kňazstvu. Som šťastný, že som mohol sprevádzať viacerých spolubratov z rôznych krajín sveta na ich ceste formácie.

V roku 2004 som bol menovaný za predstaveného Centrálného domu v Paríži. 31. augusta som odovzdal túto štafetu otcovi Bertrandovi Ponsardovi. Desať rokov animácie komunity spolubratov viacerých generácií a rôznych kultúr. Každý deň sme boli pri stole aspoň z troch kontinentov. Myslím si, že som prežíval medzinárodnosť Misijnej spoločnosti tým, že som bol zodpovedný za komunitu. Koľko udalostí, stretnutí, sesíí, premien, rekonštrukcií, opráv, radosť a skúšok počas týchto rokov služby! Pokúšal som sa sprevádzať svojich bratov trpezlivo, vytrvalo a s humorom. Zo skúseností vieme, že žiť v

komunita je úkonom viery. Nevybrali sme sa. Prijímame sa cez Krista, aby sme žili poslanie Cirkvi.

Počas týchto rokov kňazstva som bol tiež duchovným poradcom Spolku sv. Vincenta de Paul a kňazom zodpovedným za Spolky sv. Vincenta (vo Francúzsku AIC) na národnej rovine. Som vďačný za všetkých týchto mužov a ženy. S členmi vinčentskej rodiny som sa naučil prehlbovať a zdieľať našu spoločnú charizmu. Keď sa v myšlienkach vraciam späť a premietam si tváre ľudí a spoločne uskutočnené akcie, uvedomujem si viac slová svätého Pavla z Listu Korintánom: „Čo máš, čo si nedostal?“ (1 Kor 4,6)

Teraz chcem žiť naplno službu pre Spoločnosť dcér kresťanskej lásky. S dôverou a disponibilitou prijímam túto novú misiu. Otec Patrick Griffin ma sprevádzal pri mojich prvých krokoch v tejto peknej službe. Naučil ma úlohu generálneho direktora tromi slovesami: sprevádzať, animovať a formovať. Vďaka Patrickovi za jeho obetavosť a bratské priateľstvo.

Spolu s vami sa budem učiť pokračovať po ceste života, ceste viery. Ako Panna Mária, učme sa povedať každý deň: „Hľa, (tu som)“, takto „odvaha lásky“ premení naše srdcia pre „nový misionársky elán“. Nech nám svätý Vincent a svätá Lujza pomáhajú splniť nie naše, ale Pánove diela v službe najmenším!

Veľká vďaka za vaše listy, správy a modlitby pri príležitosti môjho menovania a k sviatku svätého Bernarda.

Uisťujem vás o mojej bratskej modlitbe,

P. Bernard SCHOEPFER, CM
directeurgeneral@cfdlc.org

List k 27. septembru 2014

Drahé sestry!

Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je vždy s nami!

30. mája 1659 svätý Vincent v konferencii kňazom Misijnej spoločnosti vyslovil vetu, ktorú si odvtedy často pripomínáme:

„Je teda pravda, že som poslaný nielen preto, aby som ja miloval Boha, ale aby som sa pričínil, aby ho milovali aj iní.“¹

V tomto roku som si vybrala týchto pár riadkov, aby som vám zaželala požehnanie pri príležitosti sviatku svätého Vincenta. Nášho Zakladateľa charakterizovalo zanietenie pre Pána Ježiša, ktorého spoznával a slúžil mu v chudobných, ale i strhujúce nadšenie ísť do šírky a hĺbky, aby urobil niečo viac. Tieto dve črty nachádzajú ozvenu v téme nášho generálneho zhromaždenia.

Znovu sa započúvajme do slov svätého Vincenta o chudobných včerajška i dneška a o radikálnosti nášho obetovania sa Bohu:

„Chudobní, ktorí nevedia kam ísť, ani čo robiť, ktorí trpia a ich počet sa každým dňom zväčšuje, sú mojou ťarchou i bolesťou.“²

„K Bohu treba ísť priamo a chcieť len to, čo sa jemu páči.“³

„Buďte pripravené robiť všetko, čo Boh chce, aby ste konali.“⁴

¹ Sv. Vincent, Konferencia z 30. mája 1659 „O kresťanskej láske“, XII, 262.

² Collet I, 479.

³ XIII, 689.

Prosme Pána, aby sme na príhovor svätého Vincenta boli verné duchu Spoločnosti.

Nedávno som so sestrou Žofiou Daniščákovou navštívila Bielorusko. Najskôr sme sa zúčastnili na formačnom stretnutí v Minsku, ktoré pravidelne organizujú sestry pôsobiace v krajinách bývalého ZSSR, konkrétne v Bielorusku, na Ukrajine, v Rusku a v Kazachstane. Bolo ich okolo štyridsať z Chelminskej, Krakovskej, Varšavskej a zo Slovenskej provincie.

Sestry žijúce na Ukrajine nám vykreslili, aké dôsledky má politické napätie na obyvateľstvo: veľa ľudí sa sťahuje na východ i na západ, mnohí trpia pri pohľade na mladých chlapcov, ktorí odchádzajú do vojska. Sestry z Kazachstanu nám rozpovedali o misii, ktorú mohli po dobu jedného mesiaca vykonať v Uzbekistane - v krajine, ktorá je pre cudzincov len ťažko prístupná. Aj sestry z Ruska a Bieloruska sa podelili o radosti i výzvy, s ktorými sa stretávajú vo svojej službe.

Potom sme so sestrou Žofiou a s vizitátorkou Varšavskej provincie navštívili komunitu sestier v Šumiline (v Bielorusku) a pridružený dom v Minsku. Obdivovali sme služby, ktoré sestry konajú pri opustených, starých a chorých ľuďoch, ako aj stretnutia s mladými, ktorým ponúkajú solídnu formáciu v spolupráci s pastoračiou miestnej Cirkvi.

V Materskom dome sa čoskoro skončí piata sesia zameraná na duchovnú obnovu pri vincentskom prameni, na ktorej je prítomných 79 sestier od 7 do 10 rokov povolania. Sestry pripravujú posolstvo, ktoré bude odovzdané generálnemu zhromaždeniu. S radosťou môžeme konštatovať, že všetky tieto stretnutia rôznych vekových kategórií umožnili sestrám zažiť mocnú skúsenosť medzinárodnosti Spoločnosti a aktuálnosti vincentskej charizmy.

Predčierom sa uskutočnilo poslanie do misie – dve sestry z Vietnamskej provincie boli poslané do Čínskej provincie. Na svätej omši, ktorej hlavným celebrantom bol otec Bernard, sa zúčastnili všetky sestry sesie. Modlime sa za tieto dve nové misionárky i za tie, ktoré ich budú nasledovať.

⁴ X, 509-510.

Na budúci mesiac sa v Materskom dome stretne komisia, ktorá má za úlohu vypracovať syntézu zo všetkých dokumentov, ktoré sme dostali z vašich provinciálnych zhromaždení. Viem, že sa modlíte za prípravu generálneho zhromaždenia, ktorá prebieha podľa stanoveného kalendára.

V dnešný deň sa celkom osobitne pomodlime za otca Gregoryho, nášho generálneho predstaveného, za všetkých kňazov a bratov Misijnej spoločnosti i za členov vinčentskej rodiny.

Všetko najlepšie k sviatku svätého Vincenta! Prednesme Pánovi úmysly nášho pápeža Františka a nadchádzajúcu Synodu o rodine. Spojme sa v modlitbách za pokoj vo svete, ktorý je zmietaný nespravodlivosťou a konfliktami a pamätajme na chudobných, ktorí sú ich prvou obeťou.

V oddanej láske a uistení o modlitbe za každú z vás

Sestra Evelyne FRANC
dcéra kresťanskej lásky

M

Medzinárodné
stretnutie

*„Nechajme sa pretvárať
Duchom Svätým“*

**Medzinárodné formačné stretnutie
pre duchovné a vincentské obohatenie,
organizované v Materskom dome
v dňoch od 5.-9. mája 2014**

**pre dcéry kresťanskej lásky
40 a viac rokov povolania**

Byť šťastným v druhej polovici života

„NIEKTO MA ČAKÁ“

SPIRITUALITA STARNUTIA

U V O D

Pri nadpise tejto prednášky som sa nechal inšpirovať názvom knihy *Niekto ma čaká, starnutie a spiritualita* od Jakuba Sylvestre, kanadského dominikána (vyšlo v nakladateľstve Médiapaul 2010). Stále viac nachádzame tento druh tém alebo otázok vo forme článkov, prednášok, konferencií alebo kníh. Európsky rok starnutia v roku 2010 posilnil túto tendenciu. Na začiatok uvažujme najskôr o druhej časti nadpisu:

DRUHÝ SVAH ŽIVOTA, ZOSTUP

Je to neurčitý a prispôsobivý výraz, ktorý pomáha pokryť všetky etapy starnutia – približne okolo obdobia odchodu na starobný dôchodok až po poslednú etapu života. Vidím medzi vami – podľa zoznamu účastníčok zo všetkých vašich provincií – sestry, ktoré práve prechádzajú na tento druhý svah života a ďalšie už dosť pokročili – podobne ako ja. Mám 85 rokov.

Tento druhý breh života vzbudzuje *zostup po výstupe, sklonok po výstupe*. Aký sklonok? Fyzických síl? Mentálneho dynamizmu? Od ktorej chvíle a akého veku prechádzame na druhý breh života a ako je do toho zapojený náš zasvätený život? Alebo od ktorej chvíle si to uvedomujeme a kedy to akceptujeme pred nami samými? A pritom druhí si to uvedomili dávno pred nami!

Rozmanitosť situácií

Ako máme hovoriť o spiritualite starnutia tak, aby každý cítil, že sa ho to týka, veď vieme, že existuje veľká rozmanitosť situácií prechodu týmto druhým svahom života. Paleta prechádza od veľmi aktívneho seniora v plnej forme k extrémnej situácii osoby postihnutej chorobou Alzheimer. Medzi týmito dvomi existujú všetky možné etapy zostupu. Veľmi dobre si to uvedomujete počas vašich svedectiev, stretnutí v pracovných skupinách a inde.

Útočisko v matematike

Aby sme prekonalí túto ťažkosť, pomohol som si grafom, ktorý sa pokúša zviditeľniť tieto slová veľkého apoštola Pavla:

*„Preto neochabujeme; a hoci náš **vonkajší človek** chradne, **náš vnútorný** sa zo dňa na deň obnovuje. Veď naše terajšie ľahké súženie prinesie nám nesmierne veľkú váhu večnej slávy“ (2 Kor 4,16-17).*

„Veď vieme, že keď sa tento stánok - náš pozemský dom rozpadne, máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi...“ (2 Kor 5,1).

*„Dvojica, človek vonkajší/človek vnútorný, označuje našu osobnosť v jej celku. Vonkajší človek nie je materiálne bytie, ale človek poznačený hriechom, ktorý ho ničí. Naopak, človek vnútorný kráča stále viac k svojej budúcnosti s Kristom: obnovuje sa každým dňom.“ (Maurice Carrez, *Pastorálny komentár k 2. listu sv. Pavla Korintanom*, 1996, Vydavateľstvá Bayard)*

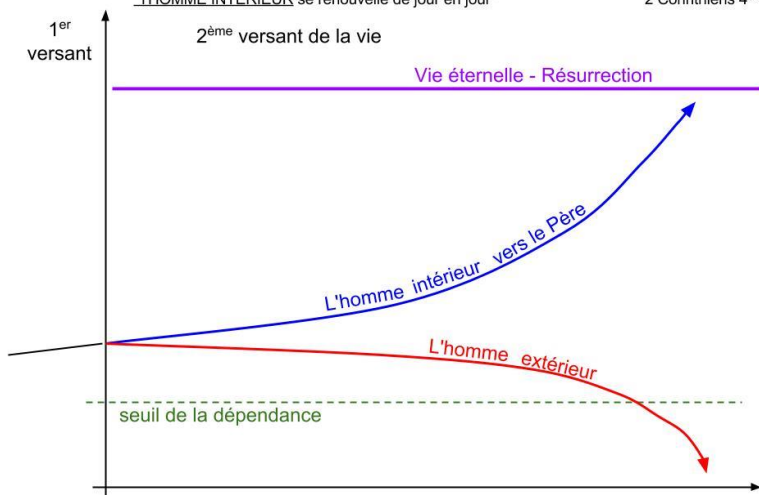
BYŤ ŠŤASTNÝM NA DRUHOM SVAHU ŽIVOTA

„Preto neochabujeme; a hoci náš VONKAJŠÍ ČLOVEK chradne,
NÁŠ VNÚTORNÝ sa zo dňa na deň obnovuje. (2 Kor 4,16)

1. svah (vertikálna šípka)
2. svah: večný život – Zmŕtvychvstanie (horizontálna šípka)
vnútorný človek – k Otcovi (šípka smerom hore)
vonkajší človek – (šípka smerom dole)
prah závislosti (prerušovaná čiara)

Être heureux sur le second versant de la vie

"Nous ne perdons pas courage, même si en nous l'HOMME EXTERIEUR va vers sa ruine,
l'HOMME INTERIEUR se renouvelle de jour en jour" 2 Corinthiens 4¹⁶

Komentár ku grafu

V ohraničenom priestore súradnicou a šípkou jeden bod (60) na vertikálnej šípke označuje začiatok druhého svahu života. Od tohto bodu ZOSTUPUJÚCA ČIARA predstavuje putovanie „vonkajšieho človeka, ktorý chradne“ je to i ruina starého človeka, človeka pod zajatím hriechu a časť nás samých, tá smrteľná: **starnutie** a úpadok fyzických a psychických síl. V určitej miere závisí od nás, či spomalíme

zostup: či budeme viesť zdravý život (životospráva stravovaním, fyzický pohyb), ktorý bude nasmerovaný k druhým ľuďom.

Táto čiara vo viac-menej rýchlom poklese – čo závisí od osôb – pretína prvú horizontálnu čiaru, tú prerušovanú, ktorá naznačuje vstup do straty samostatnosti a do závislosti na druhých.

HORIZONTÁLNA SÚRADNICA označuje telesnú smrť, ktorá so sebou pohlcuje i starého človeka.

Ale od toho istého štartového bodu na vertikálnej čiare sa dvíha VZOSTUPUJÚCA KRIVKA. Predstavuje pohyb, beh, vzlet „vnútorného človeka, ktorý sa zo dňa na deň obnovuje“ podľa našej otvorenosti voči Ježišovmu duchu. Je to rast, vystupovanie Božích synov a dcér – ku stretnutiu s Otcem, ktorý nás v Ježišovi Kristovi vzkriesi pre večný život.

Úlohou nášho života pokrstených – zasvätených je dávať čo najviac elánu vystupujúcej krivke, hoci tá druhá krivka sa prehýna nadol.

Tento graf poukazuje na podobnosť našej životnej cesty s Kristovou:

„On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržiaval sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno...“ (Flp 2,6-9; liturgický preklad).

Čo sa týka 1. časti témy: „BYŤ ŠŤASTNÝM“

Nemôže ísť o euforické šťastie, ktoré pochádza z dobrého zdravia a udalostí, ktoré nie sú príliš frustrujúce pre naše priania. Byť šťastným tu znamená vstúpiť do blaženosti chudobných a milosrdných, hoci jedného dňa nás starnutie a jeho údel spojený s utrpením nahlodajú naše telo a ducha.

Môže nám pomôcť krátke svedectvo sestry Františky Niederbronn, ktorá oslepla. Píše: „*Napriek môjmu hendikepu môžem povedať, že som šťastná, čo nevylučuje utrpenie. Pretože MOJA MILOSŤ TI STAČÍ*“.

Prepáčte, ľutujem, ale môžem citovať len svedectvá pochádzajúce z frankofónneho prostredia. Určite poznáte ďalšie na vašich kontinentoch a vo vašich krajinách.

Okrem toho citáty z Listu pápeža Jána Pavla II. starým ľuďom z roku 1999 nás budú sprevádzať počas tejto mojej prednášky.

1. ZOSTUPUJÚCA KRIVKA VONKAJŠIEHO ČLOVEKA

Zmena služby, strata postavenia a úpadok životných síl:

Začiatkom toho je nástup na starobný dôchodok. Pre tie, ktoré ste mali zamestnanie, oficiálny vstup na starobný dôchodok označuje etapu, ktorú je niekedy ťažké prekročiť. Vykonávanie zamestnania, služby, úradu (učiteľka, zdravotná sestra, ošetrovatelka, animátorka v pastorácii a mnohé ďalšie) je významnou dimenziou identity.

Obraz, ktorý nám táto práca, služba poskytuje o nás samých je viac-menej valorizujúca. V každom prípade sme náchylní – niekedy až príliš pokúšaný – identifikovať sa s našou funkciou.

Ukončenie vykonávania úradu, tiež valorizujúcej funkcie, na rôznych rovinách, predstavuje stratu moci, postavenie a zároveň môže byť úľavou. Je to chvíľa súhlasu so zaradením sa medzi ostatných.

Po tomto nástupe na dôchodok a po strate postavenia, sily, ktoré sme vkladali do odbornej činnosti alebo dôležitého úradu, sa stávajú uvoľnenými pre iné úlohy.

Vo vašich Konštitúciách môžete čítať K. 35a aj b: „*Miestna komunita si vypracuje komunitný plán so zameraním na službu Kristovi v chudobných. Každá dcéra kresťanskej lásky má byť otvorená a vnímavá na názory spolusestier. Bez ohľadu na vek, funkciu a službu má cítiť zodpovednosť za to, aby celou svojou osobnosťou a bohat-*

stvom kultúry prispela k spoločnej misii. b) Choré a staré sestry majú dôležitú účasť na misii svojimi modlitbami, obetovaním utrpenia a svedectvom života. Komunita ich obklopuje starostlivosťou a láskou, pomáha im prijímať obmedzenia spojené s vekom a zdravotnými ťažkosťami pokojne a vyrovnané ako jednu z foriem služby.“

Postupne ako starneme budeme pociťovať ťarchu starnutia.

ŤARCHA STARNUTIA

Ján Pavol II. píše vo svojom Liste starším ľuďom z 1.10.1999 (v edícii Pápežské listy a vatikánske dokumenty, vydala KBS, 1999, ISBN 80-7162-308-3):

„Najdrahší seniori, ktorí sa nachádzate v ťažkých situáciách, či už pre chorobu alebo iné príčiny, som vám nablízku. Ak Boh dovolí, aby sme trpeli – či už pre chorobu, pre samotu, či pre iné dôvody spojené s pokročilým vekom -, vždy nám dáva aj milosť a silu, aby sme sa s ešte väčšou láskou pripojili k obete jeho Syna a mali silnejšiu účasť na jeho spásonosnom pláne. Budme si tým istí: on je Otec, Otec bohatý na lásku a milosrdenstvo!“ (13).

Všetci konštatujeme a musíme sa naučiť prijímať:

Úbytok síl, dynamizmu

Potrebuje viac času na tú istú prácu, pomalosť sa usádza kvôli únave, ktorú hneď pociťujeme. Je potrebné vynaložiť viac úsilia a môžeme mať dojem, že sa stávame lenivými.

Pokles vizuálnej bystrosti

Malé písmenká sa stávajú nečitateľnými, musíme si brať lupu. Nastane chvíľa, kedy bude rozumnejšie nesadať si už za volant.

Pokles sluchovej bystrosti

Prednášku alebo kázeň porozumieme len útržkovito. To isté počas rozhovorov pri stolovaní. Zmysel nejakej vety nám unikal, čo môže viesť

k nedorozumeniam. Pocit, že sme odrezaní od spoločného života. Načúvací stroječek neumožňuje vždy napraviť tieto neprijemné následky.

Zabúdanie – „mať okno“

Nemôžem si spomenúť na slovo, čo som chcel povedať. Spomeniem si až o niekoľko minút, príliš neskoro.

Telesné biedy

Postupný úpadok vitálnych síl: zraku, sluchu, pamäte, pohyblivosti... môže viesť k veľmi veľkej závislosti.

Obava z týchto malých hendikepov môže vzrásť, trpkosť zo starnutia, pocit neužitočnosti, pocit, že sme druhým na ťarchu... tieto biedy môžu spôsobiť stratu chuti k životu a viesť k depresii.

SKÚSENOŠŤ ZÁVISLOSTI NA INÝCH

Môže nám pomôcť jedno svedectvo. Počujme sestru Jeanne Marie, dominikánku z Boscodonu, ktorá nám opisuje vo svojej knihe svoju skúsenosť 85-ročnej:

„V jeseni 2010... som sa začala cítiť veľmi unavená a pri vyšetrení mi zistili, že mám pokles stavcov, čo bol dôvod mojich bolestí chrbta, ale lekár mi diagnostikoval chronickú leukémiu... Ešte stále neviem, ako to mám prežívať. Niekedy prežívam veľmi ťažké chvíle samoty, keď som príliš vyčerpaná. Potom zakúšam závislosť. strácaš ovládanie svojho tela, čo ťa núti k určitej pokore, pretože druhí ťa musia obliekať, vyzliekať... Už nie si pánom svojho života a chvíľami už vôbec nie pánom... Prechádzala som chvíľami, kedy som už nemala žiadnu silu, omámená liekmi, neschopná pomodliť sa hodinky. Uvedomovala som si, že smrť sa stávala blízkou perspektívou a náhle som na ňu veľa myslela...“ (Sestra Jeanne Marie, *Roky v našom živote. „Les âges dans nos vies“*. Rozhovory s Arnoldom de Coral, Cerf 2012, s. 92-93). Zomrela v roku 2013.

Zakúšame, že Duch Svätý nás vedie tam, kde by sme nechceli ísť:

Aj Ježiš na to pripravil svojho apoštola Petra:

„Pýtal sa ho tretí raz: „Šimon, syn Jánov, máš ma rad.“ Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: „Máš ma rád?“ a povedal mu: „Pane, ty vieš všetko ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce! Veru, veru, hovorím ti: Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš.“ To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha. Ako to povedal, vyzval ho: „Pod' za mnou!““ (Jn 21,17-19).

Dobrodennia starnutia

Stať sa seniorom, starnúť – to nie sú len nevýhody, ale aj opačné, pozitívne stránky.

Nežiť už pod tlakom vecí, ktoré treba stihnúť, pomáha *zdvihnúť kormidlo (pravidelne chodím bicyklom na túry)* a dívať sa na obzor. Postupný úbytok dynamiky je výzvou prestať s prílišnou aktivitou a znovu sa zamerať na *podstatu povolania zasväteného života: nasledovanie Krista, skôr byť ako robiť.*

Sv. pápež Ján Pavol II. hovorí v č. 5 spomínaného listu: *„V istom zmysle (staroba) je privilegovaným obdobím múdrosti, ktorá býva plodom skúsenosti, pretože „čas je veľkým učiteľom“. Známa je modlitba žalmistu: „A tak nás nauč rátať naše dni, aby sme našli múdrosť srdca“ (Ž 90, 12).*

Čo si myslíte o tejto úvahe pravoslávneho filozofa Bertranda Vergely? *„Čím dlhšie žijeme, tým máme viac šancí vytvárať si vzácny odstup, ktorý prináša staroba“* (časopis La vie, článok: *Dobre starnúť*, číslo mimo série).

Zostáva však veľa toho, čo treba urobiť... preukázať mnoho služieb v rámci komunity. Skromné služby, ale veľmi uľahčujúce spoločný život. Ved' či nie sú nepatrné či veľké biedy starnutia príležitosťou *odumierať seba* podľa Kristovho návrhu učeníkom, ktorí túžili kráčať za ním: *„Ak ma chce niekto nasledovať, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma“* (Mt 16,24).

Dôrazné pozvanie k odumretiu seba samého ako zrna zasiat do zeme: *„Chceme vidieť Ježiša... Filip to ide povedať Andrejovi... Ježiš im hovorí:*

Nadišla hodina, kedy bude oslávený Syn človeka. Veru, veru, hovorím vám, ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, zostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu“ (Jn 12,21-24).

To, čo strácame na účinnosti, sa môže stať plodným.

2. STÚPAJÚCA KRIVKA VNÚTORNEHO ČLOVEKA

Plodnosť starnutia

Sv. pápež Ján Pavol II. uvažuje vo svojom liste o hlbokom zmysle starnutia. V 8. článku cituje 91. žalm, verše 13-16: *„Spravodlivý sťa palma zakvitne a vyrastie sťa céder z Libanonu. Tí, čo vyrastajú v dome Pánovom, v nádvoriach nášho Boha budú prevkitať. Ešte aj v starobe budú prinášať ovocie, úrodní budú a plní svežosti; a tak zvestujú, že Pán, moje útočisko, je spravodlivý a nepravosti v ňom niet.“*

A pápež pokračuje v tom istom odseku: *„Staroba vo svetle učenia a podľa slov Písma predstavuje ako „priaznivý čas“ na zakončenie dobrodružstva človeka. Staroba patrí do plánu, ktorý má Boh s každým človekom. Je to časový úsek, ku ktorému všetko smeruje, aby človek mohol lepšie pochopiť zmysel života a dospieť k „múdrosti srdca“. ... predstavuje rozhodujúcu etapu ľudského dozrievania a je výrazom Božieho požehnania“.*

Boh má záľubu v slabosti

V Starom zákone žiť dlho, zomrieť spokojný z dlhého života, obklopený početným potomstvom, bolo znakom božieho požehnania. Nie kvôli tomu, že pokročilý vek môže byť bohatý na skúsenosti a múdrosť (*staroba*, Slovník biblickej teológie) si Boh povoláva starcov na uskutočnenie jeho plánu spásu, ako napr. Abraháma a Sáru, Zachariáša a Alžbetu, Simeona a Annu, ale bezpochyby preto, že bez toho, aby nádej na potomstvo, žijú blahoslavenstvo chudobných. Mojžiš je stavec, keď sa Boh obracia na neho v horiacom kre a k tomu je príšelec. Riskuje život, ak sa navráti do Egyptu.

V Písme je istou konštantou, že Boh uprednostňuje slabé prostriedky. Ľudská slabosť mu nie je prekážkou, ale práve naopak, prenecháva miesto

pôsobeniu božieho milosrdenstva. Sv. Pavol to zakúsil: „*Pán mi povedal: Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti*“ (2 Kor 12,9).

Vedeli by sme aplikovať na starnutie našich komunít – a niekedy i na ich zánik – túto spiritualitu individuálneho starnutia?

VERNOSŤ SLUŽOBNÍKA

Spomeňme si na vytrvalosť Nelsona Mandelu (porov. film *Invictus*). Dlhé roky strávil vo väzení bez toho, aby niekedy kapitulovať napriek požiadavkám vlády bielych, aby spolupracoval s režimom, ktorí udržiaval apartheid. Ako starec prijal funkciu prvého čierneho prezidenta Juhoafrickej republiky.

Matka Tereza si zachovala úsmev, hoci prežívala dlhé roky bez vnútornej prítomnosti Boha, istež „*duchovnej tmy*“.

„*Na súmraku dlhého života, zavalený pastoračnou zodpovednosťou a fyzickými neduhmi si pápež Ján Pavol II. zachoval vždy lásku k životu a o nej aj svedčil*“ píše Jakub Sylvestre vo svojej knihe *Nieкто ma čaká*.

Citujem ešte raz samotného Jána Pavla II.: „*V tomto duchu vám želim, drahí bratia a sestry v pokročilom veku, aby ste v pokoji prežívali roky, ktoré Pán určil každému z vás. Zároveň túžim podeliť sa s vami o city, ktoré mnou hýbu v tomto úseku môjho života po viac ako dvadsiatich rokoch služby na Petrovom stolci a na prahu tretieho tisícročia. Napriek obmedzeniam, ktoré mi priniesol vek, uchovávam si radosť zo života. Ďakujem za to Pánovi. Je nádherné môcť až do konca venovať svoje sily veci Božieho kráľovstva...*“ (JP II., 17).

Bol to verný služobník, ktorý až do neskorej nočnej hodiny čakal na príchod svojho pána prepásaný zásterou, tak ako Kristus pri večeri, keď umýval nohy svojim učeníkom: „*Bedrá majte opásané a lampy zažaté! Budte podobní ľuďom, ktorí očakávajú svojho pána, keď sa má vrátiť zo svadby, aby mu otvorili hneď, ako príde a zaklope. Blahoslavení sluhovia, ktorých pán pri svojom príchode nájde bdieť. Veru, hovorím vám: Opáše sa, posadí ich k stolu a bude ich obsluhovať. A keď príde pred polnocou alebo až nad ránom a nájde ich bdieť, budú blahoslavení.*» (Lk 12,35-38).

Vzdávame Bohu vďaka, že poznáme mnohých takýchto verných služobníkov a služobnice. Aj pri nich si Pán v túžobný deň opáže zásteru a obslúži ich...

Nasledujúc ho, mnohé sestry slúžia našich starým a chorým bratom a sestrám – možno i viaceré z vás, čo ste tu prítomné...

Podávam dve myšlienky sestier iných kongregácií, ktoré majú skúsenosti z tejto skutočne špeciálnej služby:

Najskôr sestra Kristína Ribeuvoillé /ribovijé/: *„V starostlivosti o starých ľudí sú kľúčové 3 slová: zvedavosť (záujem o osobu), pružnosť (nechať sa vyrušovať), prepojenosť (s podstatou, plánom lásky Boha voči každému človeku).*

A aj sestra Marie-Claude /mariklód/ z kongregácie Malých sestier chudobných: *„Vstúpiť do spojenia s Bohom a jeho Synom, aby sme pochopili starých ľudí a urobiť ich šťastnými láskou, ktorú im preukazujeme“.*

ZODPOVEDNÉ STARNUTIE – ODOVZDÁVANIE A MÚDROŠŤ

Zodpovední voči mladým generáciám

Vďaka ich dlhej životnej skúsenosti (ľudského a zasväteného života) a nadobudnutej múdrosti, starší nadobúdajú určitú zodpovednosť voči mladším generáciám.

Citujem pápeža Jána Pavla II.: *„Kresťanské spoločenstvo môže veľa získať od pokojnej prítomnosti tých, čo pokročili vo veku.. Kolkí naši porozumenie a posilu v starších ľuďoch, v osobách osamotených či chorých... Zatiaľ čo im sily ubúdajú a pracovné schopnosti klesajú títo naši bratia a sestry stávajú sa vzácnejšími pre tajomné zámery Prozreteľnosti.“* (13).

SVEDKOVIA VIERY:

Sv. Pavol nám hovorí: *„Lebo ja mám vyliať svoju krv na obeť, nastáva čas môjho odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval“* (2 Tim 4,6-7).

Počas stretnutia asi dvadsiatich dominikánov – seniorov, prišli pomáhať pri animácii štyria mladší spolubratia a takto svedčili svojim starším spolubratom: „*Boli pre nás svedkami života, ktorý cez radosti a ťažkosti nám hovorí, že má zmysel zložiť sľuby „až po smrť“, hoci nevieme veľmi dobre, čo bude za týmito slovami o 25-30 rokov... Keď si pomyslíme na výzvy, ktorým naša generácia bude čeliť, môžeme oprávnene mať závrat. Ale v tejto oblasti nás naši starší bratia pozývajú k nádeji... oni vstúpili do rádu pred koncilom, videli, ako sa rehoľný život zmenil radikálnejšie ako nikdy predtým, zakúsili, že tieto búrky možno prejsť a pritom zostať v hĺbke mladými, t. j. vždy otvorenými pre vanutie Ducha Svätého“* (Kazatelia /Prêcheurs), informačný bulletin dominikánov Francúzskej provincie, september 2012).

Svedkovia radosti

Toto svedectvo skúšanej a radostnej viery a neustále obnovovanej nádeje u starších bude tým viac žiariť, že ho vydávali ženy a muži šťastní z ich obetovania sa Kristovi a budú vedieť *starnúť bez toho, aby sa stali starými*.

Keď herec Jean-Louis Trintignant /žánluj trétniňá/ prijímal Zlatú palmu za film: „*Láska*“ od Haneke, citoval túto vetu z básne Jakuba Prévert: „*A čo keby sme sa pokúsili byť šťastní aspoň pre to, aby sme dali príklad*“.

Dá sa povedať, že v určitej miere si volíme naše starnutie: „*Neničí nás staroba, ale obraz, ktorý sme si o nej vytvorili. Ten, ktorý očakáva chátranie, nemôže si robiť ilúzie: áno – pride. Nič šťastné alebo nešťastné sa nám nestane bez toho, aby sme tomu nepripravili hniezdo*“ (Christiane Singer, *Životné obdobia /Les âges de la vie*).

Starnúť bez toho, aby sme sa stali starými, zostať veľmi pozornými, aby sme sa nestali väzňami vlastnej minulosti, hoci by bola aká slávna – neomieľať ju stále natoľko, že by sme už nepočuli mladé generácie, nedávať rýchlo rady bez vypočutia. Inými slovami, nevedieť sa vzdať pozície učiteľa, hoci by bolo tak výhodné osvojiť si postoj žiaka, ktorý sa má toho ešte veľa naučiť od ostatných. Môžeme meditovať nad jedným porekadlom od Čechova: „*Múdry rád počúva, hlúpy rád poučá*“.

OBRÁTENÍ KU KRÁĽOVSTVU, KTORÉ PRICHÁDZA

Starnutie, veľavýznamná hodina

Spolu s nami všetkými básnik Saint-John Perse píše: „*Hľa, je tu vysoký vek. Už dávno dohodnuté stretnutie s touto veľavýznamnou hodinou*“. Nevie, aký zmysel dal tento básnik svojmu vysokému veku. Môžem však povedať, že v tomto veku pocit, že sme došli k poslednej etape existencie, vás vedie k zhodnoteniu vykonanej ľudskej činnosti, *sub specie aeternitatis*, t.j. v perspektíve večnosti a v jej svetle.

Thomas Stearns Eliot zhŕňa svoju úvahu o živote týmito slovami: „*V mojom konci je môj začiatok*“.

V jednej zo svojich hlbokých úvah nás Kristián Chergé /šeržé/, prior kláštora v Tibhirine, v severnej Afrike, pobáda ísť ešte ďalej slovami: „*Uvedomiť si, že dnešný deň s jeho nedokončeným vonkajším vzhľadom má hodnotu večnosti*“.

Tu opäť preberám č. 14 z listu Jána Pavla II. „*Ak hľadáme na život ako na púť do nebeskej vlasti, staroba je čas, kedy s rastúcou samozrejmosťou hľadáme na prah večnosti. Napriek tomu aj nám, starším, padne zaťažko zmieriť sa s perspektívou tohto prechodu. V ľudskom údele poznačenom hriechom je totiž zahalený temravou, ktorá nás naplňa zármutkom a strachom*“.

„*Staroba je nezvratná známka ľudského konca. Keď toto prijmem, opäť sa pred nami otvorí pole možností*“, Ján Prévost (z časopisu 'La Vie' *Dobre starnúť – už citované vyššie*)

Svedectvo sv. Jána Pavla II.

„*Kto by si nespomenul*“, píše Jakub Sylvestre, „*na obraz starca v okne jeho pracovne, ktorý už nevládal vysloviť niektoré slová, nepočítateľné pre masu ľudí zhromaždenú na Námestí sv. Petra, akoby na rozlúčku náhle sa končiacou slzou? Sila a odvaha, ktoré prejavujú svedkovia voči smrti, neumenšujú v ničom tvrdý zápas, ktorý viedli, aby splnili svoje poslanie až do konca*.“

Sám pápež, sv. Ján Pavol II. napísal: „*Napriek obmedzeniam, ktoré mi priniesol vek, uchovávam si radosť zo života. Ďakujem za to Pánovi. Je nádherné môcť až do konca venovať svoje sily veci Božieho kráľovstva*“.

Zároveň však nachádzam hlboký pokoj pri pomyslení na okamih, keď ma Pán povolá: zo života do života! ... Povolaj ma v hodine mojej smrti, a káž mi prísť k tebe...” (17)... „Jube me venire ad te!” – Káž mi prísť k tebe! – To je tá najvrúcnejšia túžba ľudského srdca, aj tých, ktorí si to neuvedomujú... Pán života, daj, aby sme si to jasne uvedomili a vychutnali každú etapu nášho života ako dar, bohatý na ďalšie prísluby. Daj, aby sme s láskou prijali tvoju vôľu a deň za dňom vkladali seba do tvojich milosrdných rúk.” (18).

Z Á V E R

NIEKTO NÁS ČAKÁ, POĎME MU V ÚSTRETY

V responzoriálnom verši po čítaní pri večerách pondelok 4. týždňa sa nachádza nasledujúca veta: *Po utrpení nás čaká nekonečná radosť*“. Táto radosť, to je osoba – je to Boh, žiarivá a večná láska.

Aké miesto dávame tejto myšlienke v našom každodennom živote?

Dozvedel som sa, že medzi svätými a blahoslavenými vincentskej rodiny sa nachádza i mladík 20. storočia, Pier Giorgio Frassati, ktorý zomrel ako 24-ročný a ktorého svätý Ján Pavol II. blahorečil a dal za príklad mladým ľuďom pod menom „muž blahoslavenstiev“. Pier sa raz zveril šoférovi jeho otca: *„Chcel by som byť starý, aby som sa dostal rýchlejšie do neba*“. Pretože Boh bude „všetko vo všetkom“ (1 Kor 15,28), vo večnom živote (porov. KKC, č. 1050).

Na záver citujem ešte raz J. Sylvestre, s. 11: *„Posilnení úsilím o znútorňovanie a zriekanie, za postupného poznávania všetky skúšky spojených so starobou by sme mohli krásne prežívať tento vysoký vek vďaka perspektíve stretnutia, ktoré tu, na zemi, nemohol nikto naplniť. Mladí by chceli vedieť, prečo sa zdáme šťastní, chceli by odhaliť pramene a tajomstvo tohto trvalého šťastia. Je taký krásny život aj vo vašom veku? Nieкто ma čaká, odpoviem im.“*

„Existujú tri životné fázy: prvým je detstvo (od 0 do 20 rokov života) druhým je adolescencia (od 20 do 60 rokov života) a tretie, mladosť, ktorá začína v 60-tich rokoch života.“ (Gaston Bachelard, filozof)

„Uprostred noci zaznel hlas. „Ženích prichádza, vyjdite mu v ústrety“ (Mt 25,6).

Čo sa mňa týka, brata Jacques-François, chcel by som ponúknuť tvár šťastného dominikánskeho brata. Som šťastný, že som odpovedal na Kristovu výzvu spred 63 rokov. Moja misia zaiste nie je ukončená. Keď nastanú dôležité zdravotné poruchy, úloha by sa mohla stať omnoho ťažšia.

Brat Jacques-François VERGONJEANNE, OP

Panna Mária a duchovná zrelosť pod krížom

Je jasné, že keď nám svätá Lujza dala za pečať a heslo Spoločnosti „*Láska ukrižovaného Ježiša nás pobáda*“, chcela nás tým usmerniť na tajomstvo Vykúpenia. Keď sa zahľadíme na ukrižovaného Ježiša, vidíme tiež Máriu prítomnú pod krížom. Uvažujme o tom, čo prežívala Panna Mária pod krížom a čomu nás chce naučiť ako jeho učeníkov a v našej vinctskej charizme. Chceme zdôrazniť jednotu pocitov a modlitby, ktoré spájajú Máriu s jej milovaným synom vo chvíli jeho smrti na kríži. Niet pochýb, že v dňoch po Veľkom piatku Mária „*uvažovala vo svojom srdci*“ o tom, ktorú prežila pod krížom.

Zostaňme s Máriou pod krížom, uvažujme spolu s ňou o našom bytí služobník chudobných. Ona, ktorá počula posledných sedem Ježišových viet, nás môže veľa naučiť.

„OTČE, ODPUSŤ IM, LEBO NEVEDIA, ČO ROBIA“ (Lk 23,33-34)

„Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov: jedného sprava, druhého zľava. 34 Ježiš povedal: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ Potom hodili lós a rozdelili si jeho šaty.» (Lk 23,33-34)

Hoci Ježiša križujú, jeho myšlienky sú myšlienkami odpustenia. Ježiš sa počas svojho života naučil poznávať ľudské srdce; pozná našu schopnosť milovať, pretože sám veľmi milovať a bol milovaný. Ale pozná i našu schopnosť nenávidieť a robiť zlo. Často konáme bez toho, aby sme vedeli, čo

robíme alebo prečo to robíme. Tí, ktorí mučili Ježiša, to robili ako úlohu tvoriacu súčasť ich práce, nevedeli, že bol nevinný, ani sa nestarali o to, aby sa dozvedeli, kto to bol. Chceli len dokončiť svoju prácu. Jeho utrpenie a utrpenie ďalších dvoch ukrižovaných nebolo ich záležitosťou. Možno tým, že neboli zapojení vedome do aféry, spočinulo na nich Ježišovo odpustenie. Koľkokrát robíme zle bez toho, aby sme si to všimli alebo prejavili ľútosť, pretože to nepatrí do našich starostí. Koľkokrát nevinný, či už chudobný, slabší a bezmocný človek, trpí kvôli podobným situáciám.

Mária je tu. Počuje Ježišove slová. Môžeme sa pýtať, v akej miere sa cíti schopná vypovedať tie isté slová a cítiť to isté: „*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*“. Vidí brutalitu v tvárach tých, ktorí majú bezcitne vykonať určenú úlohu. Poznajú svoju prácu, ale nevedia, čo práve robia jej synovi. Keď o tom Mária uvažuje, môže začínať chápať, čo práve Ježiš hovorí, spájať svoju modlitbu s jeho a prosiť Boha, aby im nezapočítal túto vinu, pretože nevedia, čo robia. Mária možno dobre chápe nevedomosť ľudí a ako potrebujú byť poučení. Toto ju možno vedie k tomu, aby bola neustále milujúcou prítomnosťou po boku ľudí všetkých čias. Pozná účinky hriechu – a nevedomosť, ktorá ho sprevádza – vie, že potrebujeme pomoc, aby sme spoznali, čo práve robíme a prestať robiť si navzájom zle. Je to jedna z právd, ktorá ju viedla do kaplnky na ulicu du Bac v Paríži. Pozýva nás, aby sme spolu s ňou prosili Boha o prijatie milostí.

Mária pri Zvestovaní vyslovila slová, ktoré ju tak dobre vystihujú: „*Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova*“ (Lk 1,38). Odovzdanosť do Božej vôle sa vyjadruje ochotou prijať všetko, čo sa stane ako pochádzajúce z Božej ruky. Nemôže vopred vedieť, že neskoršie ju tento postoj bude viesť pod kríž. Môžeme sa pýtať, ako mohla vyjadriť Bohu, v čom kríž tvoril súčasť jeho plánu natoľko, že daroval odpustenie tým, ktorí spôsobili toľko utrpenia. Ale Ježiš jej dal príklad. Pretože odpustil tým, ktorí ho mučili, aj ona tak mala urobiť. Koľkokrát asi znovu uvažovala nad tými

slovami! Ako asi ovplyvnili Ježišove slová jej sprevádzanie prvotnej cirkvi a našej cirkvi v súčasnej dobe!

Čomu učia Ježišove slová nás, dcéry kresťanskej lásky? Je jasné, že tu vidíme prax „lásky k nepriateľom“. Ježiš tak urobil. A Mária, v hlbokom spojení so svojim Synom, to tiež urobila. Toto nás pozýva, aby sme i my odpúšťali druhým, modlili sa za tých, ktorí robia zle nám alebo tým, ktorých máme radi a im slúžime, „naším pánom a učiteľom“. Chudobní sú obklopení utláčateľmi a my sme povolané modliť sa, aby títo prenasledovatelia si uvedomili, čo robia a aby sa obrátili. Ak sa zahľadíme na sv. Pavla, ktorý prenasledoval kresťanov, potom musíme myslieť na mnohých veriacich, ktorí sa modlili za jeho obrátenie.

Jedným z poučení Panny Márie je jej odpustenie a láska k tým, ktorí robia zle nám a chudobným. Ukrižovaný Ježiš nás pobáda k osvojeniu si tohto postoja služby voči všetkým ľuďom.

„DNES BUDEŠ SO MNOU V RAJI.“ (Lk 23,43)

„A jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: „Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás!“ Ale druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé.“ Potom povedal: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ On mu odpovedal: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“ (Lk 23,39-43).

Obráťme sa teraz k tým, ktorí boli ukrižovaní spolu s Ježišom – jeho zvlášť dôverne blízkym bratom! Keď Ježiš prišiel do svojho kráľovstva, títo zločinci, bez toho, aby sa o to usilovali, sa ocitli jeden po jeho pravici a druhý po ľavici – „tróny“, o ktoré sa uchádzali Jakub s Jánom (Mk 10,35-37; Mt 20,20-23). Títo cudzinci odsúdení na smrť, sú každý po Ježišom boku. Poprední muži a vojaci sa Ježišovi posmievali: „Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Boží Mesiáš, ten vyvolenec.“; jeden z ukrižovaných

opakuje vetu: „*Nie si ty Mesiasť?! Zachráň seba i nás!*“! Tento nešťastník sa nachádza medzi chudobnými a preto zostáva osobou hodnou pozornosti – pripomeňme si, čo sv. Vincent hovoril: že chudobní môžu byť i neprijemní. Tento muž odsúdený na smrť pripomína, že niekedy vidíme chudobných, ktorí sa sami stávajú utláčateľmi, bez toho, aby si to uvedomovali.

Mária počula tento posmech. Ak nebolo udivujúce počuť ho z úst vojakov alebo odsúdených, bolo to omnoho viac udivujúcejšie zo strany popredných mužov. Keď Mária počula otázku viery: „*Nie si ty Mesiasť?*“, poznala bezvýhradnú odpoveď: „*Áno*“, ale výzva, aby sa Ježiš zachránil, nemá nič spoločné s otázkou. Mária vie, že Ježiš **neprišiel** zachrániť **seba** (tak ako **neprišiel** živiť sa premenou kameňov na chlieb, keď bol pokúšaný na púšti), ale prišiel zachrániť **nás**. Ale zločinec žiada viac: „*Zachráň seba i nás!*“ Mária vie, že Ježiš to práve robí, ale nevie ako. Aj ona je povolaná k dôvere.

Keď druhý lotor začína hovoriť, srdce Márie a Ježiša sa rozplývajú. Tento človek uznáva, že robil zlo a napomína prvého lotra, že sa posmieval Ježišovi. Potom sa obracia na Ježiša a prosí ho, aby mohol žiť s Bohom navždy, čo ihneď priťahuje Ježišovu pozornosť: „*Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.*“ Uznal svoj hriech, prijíma svoj trest a teraz prosí Boha o odpustenie a jeho milosrdenstvo. A aj ho dostáva: „*Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.*“ Tieto slová sa ozývajú v mojich ušiach ako najkrajšie slová Písma: Viem si predstaviť Ježiša, ako sa díva tomuto mužovi priamo do tváre a bez váhania a výhrad mu dáva tejto prísľub. A môžem si predstaviť aj oči tohto odsúdeného na smrť, ako sa díva na Ježiša a zachytáva pravdivosť jeho slov. V duchu sa pýtam, do akej miery táto skúsenosť uľahčila jeho utrpenie a premenila jeho posledné hodiny na očistec, ktorý ako ospravedlnený dokáže prijať.

Mária je svedkom toho všetkého. Utrpenie spôsobené slovami prvého lotra (toho, ktorý sa neobrátil), je zjemnené slovami jeho kajúceho spoločníka. V tejto temnej chvíli vidí tohto chudobného zločinca, ako sa obracia na Ježiša, aby dosiahol odpustenie. Pozná Ježišovu odpoveď: celé

Ježišovo verejné účinkovanie je osvetlené – v tomto jedinečnom momente – týmito niekoľkými slovami. Našla útechu v tejto udalosti? Možnože to dalo zmysel skutočnosti, že Ježiš bol ukrižovaný práve v ten deň... Márii nebolo odňaté jej utrpenie, ale zaradovala sa z milosti, ktorú prijal kajúci zločinec a z Ježišovej krásy. Zabudla na seba a otvorila sa potrebám blízkeho. Keď mu Ježiš ponúkol odpustenie jeho hriechov, môžeme si predstaviť, ako hlboko bolo zjednotené jej srdce s Ježišovým a jej modlitba s jeho modlitbou. V tejto hroznej chvíli bol zachránený jeden muž. Nech je Boh za to oslávený. Možno je to znamenie, ktoré Mária potrebovala, aby spoznala, ako sa Božie zámery neustále naplňajú.

Čomu sa môžeme naučiť my, dcéry kresťanskej lásky, z týchto Ježišových slov a Máriinho sprevádzania? Prvý zločinec nám pripomína dôležitosť modliť sa za chudobných. Druhý, kajúci zločinec nám poukazuje na dôležitosť odpovedať na duchovné a materiálne potreby chudobných, ktorým slúžime, pomáhať im priblížiť sa k Ježišovi, prosiť pre nich odpustenie, ktoré vedie k večnému životu. Boh chce našu spásu, ale tiež si praje, aby sme si to priali i my. Neváhajme a hovorme chudobným slová, ktoré vyslovila Panna Mária v Káne: „*Urobte všetko, čo vám povie*“.

V určitej miere vidím v kajúcom lotrovi roľníka z Gannes /gán/, ktorý zmenil život sv. Vincenta. Tento muž napokon sa rozhodol vyznať svoje hriechy a dosiahol spásu. Sv. Vincent bol dojatý a celkom obrátený touto skúsenosťou: pomohol niekomu znovu nájsť pokoj v Bohu, zmierniť sa s ním a kráčať k Božiemu kráľovstvu. Vincent potom povzbudzuje spolubratov i sestry, aby využívali príležitosti, ktoré majú a pozývali ľudí k vyznávaniu svojich hriechov vo sv. spovedi, a tak nachádzali uzdravenie v Bohu, a to aj napríklad takou neobratnou vetou ako:

„*Brat môj, myslíte na poslednú cestu, pripravujete sa k odchodu na druhý svet?*“ *Inému zasa: „Dieťa moje, nechceli by ste sa spojiť s Pánom Bohom? [...] Nechcete ísť k Pánu Bohu...?“* (Sv. Vincent, 85. konferencia „o službe chorým a starostlivosti o vlastné zdravie“, Coste X., s. 332 vo fr. – v slov. 2. zväzok, s. 227)

Kajúci zločinec využíva Ježišom ponúkanú možnosť. Povzbudzuje nás, aby sme tak konali, pretože náš Pán je vždy pripravený odpúšťať kajúcnikovi. Mária poznala túto pravdu a tiež nás k tomu povzbudzuje.

„ŽENA, HĽA, TVOJ SYN“ ... „HĽA, TVOJA MATKA“ (Jn 19,26-27)

„Pri Ježišovom kríži stála jeho Matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.“ (Jn 19,25-27).

Môžeme sa pýtať, či najväčšou Ježišovou bolesťou pri ukrižovaní nebolo práve vidieť svoju matku pod krížom, pri ňom, ako trpí s ním. Ježiš vedel, že keď zomrie, jeho matka bude vdovou bez svojho jediného syna. Opäť sa jeho myšlienky nesústreďujú na neho, ale na jeho matku. Zveruje ju svojmu milovanému učeníkovi. Pozná dôležitosť Máriinej viery a rád pre jeho učeníkov v nastávajúcich dňoch, rokoch a storočiach. Ježiš zveruje svojej matke zodpovednosť milovaného učeníka a všetkých budúcich milovaných učeníkov, t. j. „nás“. Je to jeden z dôvodov, pre ktorý sa Mária zjavuje cez stáročia, aby vyjadrila svoju materskú prítomnosť a usmernenia pre verné nasledovanie jej Syna.

Mária videla, že sa Ježiš na ňu díva; nebola prekvapená, že si ju všíma, veď ich láska bola vzájomná. Vždy bude mať prednostné miesto medzi Ježišovými učeníkmi, bude vedieť im poradiť a povzbudzovať tak, ako neustále podporovala Ježiša. Nikto z ľudí nepoznal lepšie jej Syna ako ona. Preto, keď v prvej kresťanskej komunite začali vznikať otázky, ktoré si vyžadovali prijímať rozhodnutia, bola tam, aby ich usmernila a pripomenula im Ježišove slová a činy. Máriina úloha spočívala v pokračovaní diela jej syna. Tak ako pri Zvestovaní nevedela, kde ju to povedie, i tu dôverovala, že Boh bude pokračovať vo svojom diele cez ľudí, ktorých povolá k nasledovaniu. Toto im aj odovzdávala...

Kresťan nemôže zostať sám, patrí Cirkvi. Aj my, patríme do Cirkvi a Spoločnosti, kde čerpáme silu a oporu. Spoločne sa naša radosť zväčšuje a trápenia či námahy zdieľajú. Predstavme si Ježiša, ako na nás a ostatné členky Spoločnosti hľadí zhromaždené pod krížom a počujme ho hovoriť: „Žena, hľa tvoja sestra“.

Mária pri návšteve kaplnky na ulici du Bac nám prisľúbila pozornosť a oporu. Koľko ľudí prichádza „k oltáru“ hľadať jej materskú ochranu a príhovor?

Ako dcéry kresťanskej lásky máme byť ako milovaný učeník a „prijatť Máriu k sebe“. Má patriť do nášho života miestnej komunity a našej úcty. Je vzorom pri nasledovaní Ježiša a v pozornosti k tým, ktorí to potrebujú. To, čo sa stalo pod krížom, nám pripomína lásku ukrižovaného Ježiša k nám a ako sa táto láska vyjadruje cez dar Panny Márie, ktorá nás sprevádza a preporodzuje. Pozýva nás, aby sme sa združili ako sestry pod jej materskú ochranu a v našom živote sa zdieľali s Ježišovými slovami.

„BOŽE MÔJ, BOŽE MÔJ, PREČO SI MA OPUSTIL?“ (Mt 27,46)

Od dvanástej hodiny nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Okolo tretej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „Eli, Eli, lema sabakthani?“, čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, vraveli: „Volá Eliáša.“» (Mt 27,45-47; porov. Mk 15,33-35)

Počujme toto zvolanie, ktoré vychádza z Ježišovho srdca. Tma predstavuje účinky hriechu, nebo sa zatmelo vo chvíli, keď „Svetlo svetla“ sa vracia k Otcovi. Žiarivá belosť veľkonočného rána bude symbolom konca tohto smutného obdobia smútku. Svetlo, ktoré prišlo na svet Ježišovým narodením (symbolom bola hviezda, ktorá viedla mudrcov, nebeský chór anjelov, ktorý osvecoval pastierov), teraz zomiera, čo je symbolizované zatemnením slnka.

Ježiš poznal všetky účinky, ktoré prináša hriech, ako utrpenie, ba i smrť. V jadre hriechu sa nachádza oddelenie sa od Boha. Ježiš poznal devastujúci účinok hriechu, a preto zvolal mocným hlasom. Nikdy nezahrešil, nikdy nezakúsil oddelenie od svojho Otca, ale mohlo sa ho dotknúť na kríži. Toto utrpenie opustenia Bohom vyjadril 21. žalmom:

Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?

Slová môjho náreku sú ďaleko od toho,

kto by ma zachránil.

Bože môj, volám vo dne, a nečuješ;

volám v noci, a nenachádzam pokoja.

A predsa ty si svätý,

ty tróniš na chválach Izraela.

V teba dúfali naši otcovia;

dúfali a vyslobodil si ich.

Ku tebe volali a boli spasení,

v teba dúfali a zahanbení neboli... (Ž 21,2-6).

Tento žalm vyjadruje úzkosť človeka, ktorí zakúša separáciu od Boha a naďalej sa k nemu obracia s dôverou. Ježiš vyslovil prvé slová žalmu a mal tým na mysli celú túto modlitbu. Ak poznal úzkosť, uchoval si i dôveru v svojho Otca.

Niektorí z okolostojacich, ktorí hľadeli na tento výjav, si mysleli, že Ježiš volá proroka Eliáša. Počas svojho verejného pôsobenia bol Ježiš mnohokrát nepochopený, preto nie je udivujúce, že toto sa stalo aj v poslednej chvíli jeho života. Ale je možné, že Mária zdvihla hlavu, keď začula Ježiša vysloviť žalm, ktorý ho naučila v Nazarete a spolu sa ho modlievali s Jozefom. Poznala zmysel a silu týchto slov. Hoci aj on zakúšala pocit opustenia, zachovala dôveru v konečné víťazstvo. Mária sa teda mohla spojiť s Ježišom a modliť sa s ním tento žalm tak, ako to robievala predtým v Nazarete. Možno si zvlášť spomenula na niektoré verše: „*Ved' ty si ma vyviedol z lona a na prsiach matky si mi dal spočinúť Od samého zrodu som odkázaný na teba. Ty si môj Boh, odkedy ma mať povila.*“ (Ž 21,10-11). Mária nemôže poprieť pocity smútku, bezmocnosti, osamotenosti; táto

pravda jej mohla vohnať slzy do očí, ale napriek všetkému si uchovala vieru v Boha, v jeho veľkosť a v jeho víťazstvo. Vedeli by sme si predstaviť, že okrem posolstva dôvery, ktorým sa Ježiš obrátil na svojho Otca, chcel týmto žalmom povzbudiť svoju matku?

Máriina schopnosť spoznať sa v tomto žalme, v skúsenosti s Ježišom a nájdení zmyslu pre svoj život, je tiež poučením pre nás. Niekedy sú situácie skutočne ťažké, až beznádejné. Niekedy sa zdá, že Boh už nezasahuje do sveta, ani pre chudobných, pretože si myslíme, že poznáme, ako koná Boh.

Ako dcéry kresťanskej lásky nesmieme nikdy zabúdať, že kríž je uprostred našej viery. Ak nerozpoznáme jeho prítomnosť v našom živote alebo v živote chudobných, sme slepé. S Máriou sa učíme, že ukrižovaný Pán nám ponúka cez tieto posledné hodiny odvahu a vytrvalosť v službe. Ako Mária a Ježiš sme pozvaní dôverovať Bohu, lebo tak, ako to vyjadril žalmista, nebudeme sklamaní.

„ŽÍZNIM“ (Jn 19,28)

„Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Žíznim.“ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam.“ (Jn 19,28-29).

Vyčerpanosť a fyzické napätie viedli Ježiša k hranici ľudskej odolnosti. Pociťoval potreby svojho tela, následky straty svojej krvi. Smäd, zakúšaný na púšti pred začiatkom jeho verejného pôsobenia, sa vracia na konci jeho verejného života. Koľkokrát stoloval spolu so svojimi učeníkmi a priateľmi... Poznal dobre potreby ľudského tela. Keď kázal zástupom, „videl, že boli hladní“, živil ich chlebami a rybami. Aby prejavil svojim učeníkom svoju prítomnosť Zmŕtvychvstalého, pripravil im jedlo, prisľúbil, že zostane prítomný v podobe chleba a vína – jednoduchej potraviny, ktorou si mali pamätať na neho. Keď hovoril o skutkom milosrdenstva, povedal svojim učeníkom: „A kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár

studenej vody ako učeníkovi, veru, hovorím vám: Nepríde o svoju odmenu“ (Mt 10,42; porov. Mt 25,35). Môžeme sa pýtať, či ten, kto podal Ježišovi špongiu s octom vedel, že mu koná dobrý skutok.

Keď Mária začula o Ježišom smäde, zaiste jej ruky ju pálili od túžby podať mu niečo na pitie, ako to často robievala v Nazarete. Aký skutok ľudskej dobroty podať niekomu pohár vody! Ježiš o tom hovoril ako o druhu skutkov, ktoré budú znakom rozdielu medzi večným životom a konečným oddelením od Boha (Mt 25,35). Mária poznala dôležitosť týchto nepatrných skutkov dobroty. Jej život bol plný malých, každodenných skutkov lásky, ktoré uľahčovali život Ježišovi i ostatným. Vedela, že Ježišova prosba na kríži ponúka niekomu možnosť vykonať skutok poznačený súcitom.

Pripomeňme si Ježiša pri studni v Samárii (Jn 4,1-42) a príležitosť, ktorú ponúka žene, čo prišla si набраť vodu. Jeho prosba, aby mu dala napiť, ponúka Samaritánke možnosť zamyslieť sa nad svojím životom a zmeniť ho. Keď Ježiš povedal Zachejovi: „*Dnes musím zostať v tvojom dome*“ (Lk 19,1-10), dal mu šancu nechať sa premeniť. Keď Ježiš ide stolovať k Matúšovi, tento sa rozhodne nasledovať Ježiša. Jesť a piť s niekým symbolizuje a realizuje zmenu. Keď Ježiš na kríži vyjaví svoj smäd, pozýva konať a nechať sa premeniť skutkom dobroty.

Ako dcéry kresťanskej lásky sme povolané počuť volanie chudobných, ich smäd a potreby. Sme pozvané počuť ich a odpovedať na ne. Ocot ponúknutý Ježišovi nám môže pripomenúť, že naše rozhodnutia nie sú dokonalé, ale od nás sa žiada, aby sme počuli a urobili, čo je v našich možnostiach. Ako Mária, ktorá tak túžila utíšiť smäd svojho syna na kríži, máme túžiť nachádzať prostriedky pre uľahčenie biedy chudobným. Pohár čerstvej vody podaný s láskou môže byť nádherným znamením našej pozornosti voči potrebám blížneho a naším úsilím odpovedať na ne. Keď stojíme s Máriou pod krížom, jednoduchá prosba ukrižovaného Ježiša nám pripomína túto pravdu.

„JE DOKONANÉ“ (Jn 19,30)

„Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané.“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha.“ (Jn 19,30)

Križ je symbolom Ježišovho úplného darovania sa a takým má byť aj pre každého kresťana. Ježiš sa celkom obetoval, aby splnil Otcovu vôľu. Každé jeho slovo, každý skutok a myšlienka boli zamerané na splnenie toho, čo od neho očakával Otec vo svojom pláne spásy. V evanjeliu sv. Jána posledné Ježišove slová znejú takto: „Je dokonané“. Vyplnil, vykonal všetko, čo prišiel vykonať. Odteraz sa môže vrátiť k Otcovi. „Odovzdal ducha“ nám hovorí o jeho smrti a tiež nám pripomína Turíce.

Márii sa mohli tieto Ježišove slová zdať trochu nejasné. Ako jeho matka ho dobre poznala od chvíle počatia. Teraz tu stála pri jeho poslednej hodine života. Od prvého po posledný dych bola prítomná po jeho boku. Myslela si, že Ježiš jej chce hovoriť o konci svojho života? Mohlo sa jej uľaviť pri myšlienke, že jeho utrpenia konečne skončia? Možno pochopila, že jej chce hovoriť o konci jeho misie? Ale ako sa to stane? Všetko skončí? Toto bol cieľ jeho života a poslania? A Mária uvažovala o tomto všetkom vo svojom srdci.

Ježiš bol verný až do konca poslaniu, ktoré mu zveril jeho Otec. Aj Mária bola verná až do konca. To je prehlásené dogmou o jej Nanebovzatí: Mária bola prijatá do neba so svojím telom a dušou, pretože vždy odpovedala na Božiu výzvu a nikdy nepoznala hriech vo svojom živote. Keď bolo v jej živote všetko „dokonané“, jednoducho prešla z našej zeme do nebeského kráľovstva bez smrti a súdu.

Ako dcéry kresťanskej lásky sme povolané byť verné až do konca. Hoci sa vernosť môže stať ťažkou, nezastavujme sa na ceste, nekapitulujme pred problémami. Naďalej konajme a slúžme ako najlepšie môžeme

a nestarajme sa o výsledky, tie vložme do Božích rúk. Keď dôjdeme na koniec našej cesty, prijmemo túto výzvu vo viere a pokoji.

„OTČE, DO TVOJICH RÚK PORÚČAM SVOJHO DUCHA“ (Lk 23,46)

„Bolo už okolo dvanástej hodiny a nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Slnko sa zatmelo, chrámová opona sa roztrhla napoly a Ježiš zvolal mocným hlasom: „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Po tých slovách vydýchol. Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha, hovoriac: „Tento človek bol naozaj spravodlivý.“ (Lk 23,44-47).

Ježiš ešte raz hovorí o svojom duchu, ktorého odovzdáva pod ochranu a do vlastníctva svojho Otca. Tento duch, vdychnutý do prvej ľudskej bytosti v raji a následne všetkým ľuďom, je odteraz odovzdaný Bohu (Kaz 12,7). Aj tieto posledné Ježišove slová sú vybrané zo žalmu: Ž 30.

*„Pane, v teba dúfam, nech nie som zahanbený naveky;
vyslobod' ma, ved' si spravodlivý.*

Nakloň ku mne svoj sluch, ponáhľaj sa a zachráň ma.

Bud' mi skalou útočiska, opevneným hradom mojej spásy.

Ved' ty si moja sila a moje útočisko,

pre svoje meno budeš ma viesť a opatrovať.

Vyvedieš ma z osídla, čo mi nastrojili, lebo ty si moja sila.

Do tvojich rúk porúčam svojho ducha; *ty si ma vykúpil, Pane, Bože verný.*

Nenávidíš tých, čo si ctia márne modly; ale ja dúfam v Pána.“ (Ž 30,2-7).

Na Ježišove pery opäť prichádza žalm dôvery. Žalmista, ktorú zakúšal utrpenie a odmietnutie, sa odovzdáva Bohu a my môžeme lepšie pochopiť, prečo prišli Ježišovi na myseľ.

Keď Mária počula Ježišove slová, tiež si spomenula na 30. žalm. Zahalená do tieňa Ducha Svätého darovala svetu Ježiša: bolo spravodlivé, že je tu vo chvíli, kedy Ježiš porúčal svojho ducha Bohu. Keď Mária uvažovala o slovách dôvery tohto žalmu, možno si spomenula na posledný verš:

*Milujte Pána, všetci jeho svätí. Pán verných chráni,
ale plnou mierou odpláca tým, čo si počinajú pyšne.*

Vzmužte sa a majte srdce statočné, vy všetci, čo dúfate v Pána. (Ž 30,24-25).

Jej Magnifikat vlastne obsahuje ozvenu tohto veršu a jej dôveru v Boha, ktorý rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú, povýšil ponížených a ukázal im, ako s nádejou ďalej kráčať. Ved' či nie je posledný verš „*Vzmužte sa a majte srdce statočné, vy všetci, čo dúfate v Pána*“ (Ž 30,25) osobitným povzbudením pre ňu samú?

Ježišove slová pozývajú Máriu modliť sa žalmy. Vedela, ako sa obaja modlili tieto žalmy, ktoré tak dobre odrážajú život človeka a utrpenie veriacich.

Ako dcéry kresťanskej lásky v spojení s Pannou Máriou môžeme počúvať tieto posledné Ježišove slová a spôsob, akým nás pozývajú byť pozorné na Ducha Svätého až do posledného dychu života. Nadpis *Dokumentu medzi Zhromaždeniami* nás tiež povzbudzuje podobne: „*Nechajme sa pretvárať Duchom Svätým!*“ Ako Ježiš a Mária máme zostať otvorení na vanutie Ducha a nechať sa ním viesť až do konca.

Možno sa potrebujeme modliť tento 30. žalm, aby sme sa stali viac ženami dôvery, ktorou sa úplne vkladáme do Božích rúk. Ukrižovaný Ježiš nás z kríža k tomu zvlášť povzbudzuje.

Z Á V E R

Mária nás veľa poučuje o kresťanskom a vincentiskom živote, keď stojíme spolu s ňou pod krížom. Počúva Ježiša a pozýva nás, aby sme robili podobne. Mária nás učí k:

1. rozhodnutiu stať sa blízkymi tým, ktorí trpia a učiť sa od nich,
2. túžbe modliť sa žalmy a počúvať dané rady; slová žalmov naďalej znejú správne v ľudskom spoločenstve a v našej Spoločnosti,
3. rozhodnutiu zostať vernými až do konca napriek všetkým prekážkam a problémom v našom živote i v živote chudobných a rozpoznávať Božiu vôľu,

4. ochota k odpusteniu: toto prežívala Mária pri kríži. Ponúknuť odpustenie a pomáhať druhému urobiť podobne je osobitná milosť blízka podstate našej charizme a nášmu poslaniu,
5. vzájomná opora: Mária sprevádzala prvé kresťanské spoločenstvo, bolo miestom vzájomnej opory. Aj nám sila prichádza z Cirkvi a našej Spoločnosti. Prijatť Máriu za našu „jedinú Matku“ nás učí prijímať naše spolusestry ako naše sestry a počuť Ježiša, ako nám hovorí: „Hľa, tvoja sestra“.
6. Dôvera v pôsobenie Ducha Svätého, prítomného v nás, ako nás vedie k Otcovi.

Čomu ďalšiemu sa môžeme naučiť od Márie stojacej pod krížom? Pri našej osobnej úvahe a zbožnej modlitbe môžeme spoznať ešte viac. Naše heslo nás pozýva, aby sme boli pobádané láskou ukrižovaného Ježiša. Mária nám chce zvlášť pomáhať vďaka jej výsadnej úlohe pri Ježišovom kríži. K tomu jej návšteva v našej kaplnke prináša nadšenie a horlivosť modliť sa na všetky úmysly Spoločnosti: „Bez hriechu počatá, Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame“.

Pápež František vo svojej encyklike *Lumen Fidei* priťahuje našu pozornosť na Máriinu vieru a jej spôsob, akým dosiahla svoju zrelosť, keď stála pod krížom:

„Pomôž, Matka, našej viere!

Otvor nás počúvaniu Slova, aby sme rozpoznali Boží hlas a jeho volanie!

Prebuď v nás túžbu nasledovať jeho kroky, vyjsť zo svojej krajiny a prijať jeho prislúbenia!

Pomôž nám, aby sme sa nechali dotknúť jeho láskou, aby sme sa ho mohli dotýkať s vierou!

Pomôž nám plne sa mu zveriť, veriť v jeho lásku, najmä v okamihoch súžení a kríža, keď naša vieru stojí pred výzvou vyzrievať a rásť! Zasievaj do našej viery radosť Vzkrieseného! Pripomínaj nám, že kto verí, nikdy nie je sám! Nauč nás pozeráť sa Ježišovými očami, aby on bol svetlom na našej životnej ceste. A daj, nech v nás toto svetlo viery neustále rastie až do dňa, čo nepozná západ a ktorým je sám Kristus, tvoj Syn a náš Pán!“ (LF, 60).

Text pripravil P. GRIFFIN, prečítal ho P. B. SCHOEPFER

Svätá Lujza a Panna Mária

Svätá Lujza bola preniknutá veľkou láskou k Panne Márii: „**Celkom Ti patrím, Panna Mária, aby som mohla dokonalejšie patriť Bohu.**“

Napriek sporom, ktoré vznikali v Cirkvi, Lujza bola presvedčená o Nepoškvrnenom počatí Božej Matky, Bohorodičky, a priala si, aby bola ako taká uznaná a oslavovaná, pretože „**Panna Mária je jediné čisté stvorenie, aké kedy bolo prijemné Bohu.**“

V roku 1644, počas púte do Chartres /šártr/, svätá Lujza zasvätila Spoločnosť dcér kresťanskej lásky Panne Márii.

Posledné slová jej duchovného testamentu vyjadrujú jej mariánsku úctu: „**Veľmi sa starajte o službu chudobným a predovšetkým žite spolu vo veľkej jednote, srdečnosti a vzájomnej láske, aby ste tak napodobňovali jednotu a život nášho Pána. Veľmi proste Pannu Máriu, aby bola vašou jedinou Matkou.**“

LUJZA DE MARILLAC

**Žena, učeníčka, spolupracovníčka, formátorka,
zakladateľka, matka**

Ú v o d

V júli 1660, svätý Vincent de Paul, v jednej konferencii pre sestry o čnostiach Slečny Le Gras, presvedčivo hovorí: „*Ak chcete byť dobré dcéry kresťanskej lásky, musíte sa zahľadiť na jej čnosti...¹*“.

„... *byť dobrými dcérami kresťanskej lásky*“, toto predsavzatie ste si dali približne pred 40-timi rokmi. Bol to tiež váš zámer, keď ste prišli sem, do Materského domu, na toto formačné stretnutie. Preto ste na určitý čas opustili svoje miestne komunity a službu, lebo: „*Spoločnosť kladie veľký dôraz na počítačnú i stálu formáciu, aby posilňovala motivácie i dynamizmus povolania, poskytovala chudobným kvalitnú službu a poznávala i rozlišovala znamenia čias*“ (K. 49).

Keď sv. Vincent hovoril o sv. Lujze, povedal: „...*musíte sa zahľadiť na jej čnosti...*“ Preto vám dnes ponúkam zahľadiť sa na niektoré podstatné udalosti života svätej Lujzy de Marillac, aby sme ju spoznali ako ženu, učeníčku, spolupracovníčku, formátorku, zakladateľku a matku. V druhej časti budeme počúvať z jej úst požehnanie pre Spoločnosť a poslednú vôľu, ktorú zverila sestrám.

LUJZA DE MARILLAC: ŽENA

Mons. Calvet vo svojom životopise svätej Lujzy napísal: „*Bola pekná ako všetci z rodiny Marillac /marijak/. Máme portrét - reprodukciiu maľby, ktorú po pamäti namaľoval Duchange po jej smrti. Obraz je teda dosť vzdialený od predlohy, ale tradícia hovorí, že je presný. Zachytáva pravidelnú tvár s veľmi čistými oválnymi črtami. Hlavu a časť tváre jej pokrýva istý druh závoja, ktorý*

¹ Coste X s. 725.

vrhá na jej črty tieň, čo umelec buď rešpektoval alebo dobrovoľne pridal, čím zjemnil stereotypnosť; jej črty v skutočnosti však mohli byť originálne a expresívne. Ústa má na obraze malé, pery tenké, bradu výraznú. Oči sklopené, ako sa patrí na sestru, avšak ukrývajú v sebe oheň – aspoň možno predpokladať. Svojim spolusestrám tak často hovorila očami... že si môžeme myslieť, že mala pekné, jasné, žiarivé oči, zrkadlo jej nadšenej duše. Povedzme, že bola pekná...“².

1. LUJZA PATRÍ DO RODU MARILLAC

Lujza de Marillac sa narodila v Paríži 12. augusta 1591. Ľudovít de Marillac ju nazval: „*dcéra, moja nemanželská*“, povedal o nej: „... že bola jeho najväčšou útechou na svete...“ a tiež: „...že mu ju dal Boh, aby si jeho duch opočínul v zármutku života“.

Ľudovít de Marillac bol najmenej brilantný spomedzi svojich bratov, zomrel prirodzenou smrťou dosť skoro, a to v roku 1604. Ďalší z rodu Marillac, Ľudovít (nebolo zriedkavé mať dve identické mená medzi príslušníkmi tej istej rodiny), sa stal maršalom Francúzska. Michal de Marillac sa stal hlavným správcom financií, mohli by sme povedať ministrom financií Francúzskeho kráľovstva. Valencia si vzala za manžela Oktaviána Doni z Attichy /atyši/, veliteľa domu kráľovnej Medici, predsedu jej rady a správcu jej financií. Žiaľ, maršal Ľudovít bol zapletený do nešťastných politických dobrodružstiev, a preto ho sťali na hlavnom námestí pred mestskou radnicou 10. mája 1632. Michal zomrel krátko na to vo väzení v Châteaudun /šatódĕ/. Pätnásť rokov predtým Valencia a jej manžel zomreli na následky nemoci a zanechali po sebe 7 sirôt.

Pri úvahe o zmysle svojho života Lujza de Marillac neskôr napísala: „*Boh...mi dal veľkú milosť, keď mi dal spoznať, že jeho svätou vôľou je, aby som k nemu šla cestou kríža. Jeho dobrota chcela, aby som ho niesla od samého narodenia a skoro v žiadnom veku ma nenechal bez príležitosti k utrpeniu“³.*

² J. Calvet, „*Louise de Marillac par elle-même*“ /Lujza de Marillac o sebe/, Tequi s.33; Portrét je od Gašpara Duchange.

³ Sr. Charpy, „*Duchovné spisy*“, s. 707 (A 29).

2. V POISSY, S KLAUZUROVANÝMI REHOĽNÍČKAMI

Prvý životopisec svätej Lujzy potvrdzuje, že jej otec „ju poslal do penziónu kláštora rehoľníčok v Poissy, kde boli tiež nejaké príbuzné, aby si v ich dome osvojila základy kresťanskej zbožnosti“⁴.

Pravdepodobne Lujzu priniesli do kráľovského kláštora dominikánok v Poissy len pár mesiacov po narodení a tu zostala do veku 13 či 14 rokov. Vo vtedajšej dobe bývalo bežné, že si urodzené rodiny vybrali kláštor pre výchovu (formáciu) svojich dcér, zvlášť keď ich vyznačili pre rehoľný život.

V Poissy sa Lujze dostane naozaj veľmi solídnej **humanistickej a kresťanskej formácie**.

3. „U JEDNEJ DOBREJ, ZBOŽNEJ SLEČNY“

V roku 1604, po smrti jej otca, Lujza opustila Poissy a išla bývať k „dobrej zbožnej deve“. Pravdepodobne tu zostala až do svojich 21 rokov, t. j. krátko pred svojou svadbou. Počas týchto rokov (1604-1613) Lujza pokračovala vo svojej ľudskej a umeleckej činnosti. **Akvarely**, ktoré namaľovala, majú za tému:

- Ježiš: to je meno toho, ktorého milujem,
- Dobrý pastier,
- Svätá rodina.

Po ľudskej stránke sa obohatila aj **ručnou prácou a domácimi prácami**. Neskôršie v živote ju sv. Vincent pochváli za **dobrú administráciu**: „Až doteraz Slečna veľmi dobre spravovala záležitosti, vďaka Bohu, a to tak dobre, že nepoznám iný dom sestier v Paríži, ktorý by sa nachádzal v tak dobrom stave ako váš... Preto musíte Bohu ďakovať za to, že je u vás všetko v takom dobrom stave, lebo nepoznám domy sestier, ktoré by na tom boli tak dobre, ako vy. Nie, naozaj neviem o takom dome v Paríži. A to je, po Pánu Bohu, vďaka dobrému spravovaniu Slečny“⁵.

Keď má čas, číta "Príručku pre hriešnikov" od brata Ľudovíta z Grenady; „Nasledovanie Krista“, „Úvod do zbožného života“ od Františka Saleského, „Krátke pojednania“ od Bérulla... Rada počúva jezuitských a kapucínskych kazateľov. Každý deň hodinu rozjíma, a nemá s tým žiadny

⁴ N. Gobillon, „Životopis Slečny Le Gras“, 1. kapitola, s. 5.

⁵ Sr. Charpy, „Dokumenty“, s. 710, Rada z 8. septembra 1655.

problém. Podľa výpovede sestry Maturíny Guérin, Lujza praktizovala „vnútornú modlitbu už od svojich 15 – 16 rokov“⁶. Neprekvapuje nás teda, že to v nej vzbudilo túžbu stať sa rehoľníčkou.

4. SVADBA S ANTONOM LE GRAS

„... *Myslím, že Boh má s vami iný plán*“, to je odpoveď, ktorú dostala Lujza, keď prejavila svoju túžbu stať sa rehoľníčkou⁷. Rodina pripravuje svadbu Lujzy s Antonom le Gras, sekretárom Márie Medici (spomínal som účasť Marillacovcov na verejnom živote Francúzska).

Svadba 6. februára 1613⁸ a narodenie syna Michala Antona viedli k rozvinutiu Lujziných schopností pre vedenie domácnosti, organizáciu služby, nakladanie s majetkom a zvlášť starostlivosť o ich syna, ktorý rástol. Vďaka spoločenským vzťahom sa u nej rozvinuli **ľudské vlastnosti** ako tolerancia, úcta, otvorenosť, zhovievavosť a dokonca aj určitá prostá elegancia. Rodina Le Gras patrila medzi **horlivých kresťanov**. Mali dovolenie čítať Bibliu vo svojom jazyku a boli pozorní na potreby chudobných. Lujza bola členkou viacerých zbožných bratstiev.

5. STRATA MANŽELA

Po smrti Oktaviána z Attichy v roku 1614, a o tri roky neskôr jeho manželky, im zanechali sedem sirôt, čo zmenilo i rytmus rodiny Le Gras, pretože boli poverení správou ich majetku. Lujza pripomenula v jednom liste sv. Vincentovi – o 30 rokov neskôr: „... *môj nebohý manžel všetko strávil – svoj čas i život – starostlivosťou o záležitosti ich domu, pričom úplne zanedbal svoje vlastné záležitosti...*“⁹.

Politické okolnosti, ktoré uzavreli kráľovnú (regentku) Máriu Medici do exilu, mali dopad aj na Antona Le Gras, jej sekretára: už nemal prácu.

Jeho nemoc, ktorá trvala viac ako štyri roky, i jeho smrť na Vianoce 1625, nám umožňujú spoznať obetavosť plnú pozornosti Lujzy de Marillac k jej chorému manželovi ako i prijatie jeho straty. Svojmu bratrancovi opísala

⁶ „Dokumenty“, č. 822, s. 947.

⁷ Gobillon, detto, s. 7.

⁸ Anton Le Gras, sekretár kráľovnej regentky, Márie Medici, mal v čase svadby 32 r., Lujza 22 r.

⁹ „*Duchovné spisy*, L. 96, s. 97.

jeho posledné decembrové dni roku 1625. „Myslím si, že v tejto poslednej chorobe ho Boh chcel urobiť účastným v pripodobnení sa utrpeniam jeho smrti, pretože trpel na celom tele a úplne strácal krv. Skoro stále mal na mysli uvažovanie o Ježišovom utrpení. Sedemkrát chrľil ústami krv a pri siedmom náhle zomrel. Bola som sama pri ňou, aby som mu pomáhala v tomto dôležitom prechode. Prejavoval takú zbožnosť, že dal poznať až do posledného dychu, že jeho duch je oddaný Bohu. Ku koncu mi mohol povedať už len: „Modlite sa za mňa, už sa nemôžem“, slová, ktoré budú navždy vryté do môjho srdca. Prosím Vás, aby ste si spomenuli na neho, keď sa budete modliť kompletórium, tak rád sa ho zbožne modlil, že ho nevynechal skoro ani jeden deň“¹⁰.

V decembri 1645, vo svojom testamente Lujza spomína svojho manžela slovami, ktoré vyjadrujú jej oddanosť: „Prosím môjho syna, aby si v modlitbe často spomenul a prosil Boha o odpočinutie večné svojho otca, aby nezabudol na jeho dobrý život, jeho bázeň k Bohu a že vždy sa usiloval byť bezúhonný, a zvlášť na jeho trepezlivosť pretrpieť veľké útrapy, ktoré podstúpil v jeho posledných rokoch, kedy preukázal veľmi veľké čnosti“¹¹.

6. STAROSŤ O SVOJHO SYNA

Ak sa máme držať výrazoch sv. Vincenta v jeho korešpondencii, Lujza de Marillac sa veľa venovala svojmu synovi a jeho životnej ceste, čo jej zapríčinilo mnoho starostí. Pozrime sa na úryvky z týchto troch listov:

Prvý list je z roku 1639. Vincent de Paul píše Lujze de Marillac: „Nikdy som nevidel takú silnú matku, aká je vo vás. V žiadnom prípade nie ste polovičatou ženou. V mene Božom Vás prosím, Slečna, prenehajte starostlivosť o Vášho syna nebeskému Otcovi, ktorý ho miluje viac ako Vy, alebo aspoň nebudte v tom taká horlivá“¹².

Druhý text napísal sv. Vincent v roku 1646, po návrate jej syna do Paríža po tom, čo ušiel s jedným dievčaťom: „Váš pán syn je chorý a leží v posteli u svojho lekára. Ponúkol som mu náš dom a všetko, čo je v našom užívaní, aby sa mu čo najviac uľavilo; alebo dve sestry, aby mu poslúžili

¹⁰ „Dokumenty“, Sr. Charpy, s. 986.

¹¹ „Dokumenty“, Sr. Charpy, s. 993.

¹² Coste I., s. 584.

v prípade, že by sa chcel liečiť a bývať tam, kde je. Dal prednosť pomoci sestier, ktoré sú pri ňom už niekoľko dní¹³.

Tretí list je datovaný z mája 1649: „V mene Božom, Slečna, netrápte sa pre p. správcu (Michala, jej syna). Či nevidíte mimoriadne vedenie, ktorým sa ho ujal náš Spasiteľ takmer bez vás? Nechajte konať jeho božský Majestáť! Matke, ktorá sa stará o toľké jeho deti, dá zakúsiť svoje uspokojenie z toho tým, že sám sa postará o jej syna, pričom ona ho nebude môcť predbehnúť ani prevýšiť v dobrote¹⁴.

Lujze de Marillac sa podarilo včleniť jej lásku k synovi do Božieho plánu. S presvedčením mohla napísať: „Na svojho syna chcem už hľadiť len ako na Božie dieťa a milovať ho len ako takého a z lásky k Bohu strpieť to, že ho nemôžem vidieť¹⁵.

Svadba Michala s Gabrielou Le Clerc zo Chennevières /l'klér zo šenvjér/ 18. januára 1650 a narodenie malej Lujzy Renáty, ktorú sestry pomenujú „sestrička“, boli veľkou radosťou a úľavou pre Lujzu de Marillac v jej posledných rokoch života a urobili z nej nežnú starú matku.

7. PRIATEĽSTVO S P. VINCENTOM

V korešpondencii medzi Vincentom de Paul a Lujzou de Marillac nachádzame mnoho dôkazov priateľstva, ktoré prežívali v Bohu. Môžeme tiež vidieť, ako si seba navzájom vážili a predovšetkým, ako sa podopierali vo formácii sestier a v službe chudobným.

Spod pera P. Vincenta vzišli tieto riadky: „Moje srdce už nie je mojím srdcom, ako ani to vaše, ale obe sú ukryté v srdci nášho Spasiteľa. Prajem si, aby bol On predmetom našej jedinej lásky¹⁶... „Nech je náš Pán v našom srdci a naše srdce v jeho, aby tri boli v jednom a jeden v troch a aby sme chceli len to, čo chce On¹⁷.

Túto priateľskú reč nájdeme aj v listoch sv. Lujzy de Marillac, ktoré napísala P. Vincentovi: „Dovoľte mi, veľavážený Otče, poprosiť Vás o niečo

¹³ Coste III., s. 12.

¹⁴ Coste III s. 437.

¹⁵ „Duchovné spisy“, s. 743, A.40.

¹⁶ Coste I, s. 170.

¹⁷ Coste I, s. 214.

a aj mi to dovoľte. Chceli by sme, aby ste pili čaj, aspoň počas Vašich duchovných cvičení, lebo si budem istá, že tak ho vypijete bez ťažkostí. Dostali sme ho nedávno, je veľmi dobrý a lacný. Ak neurobíte aspoň toto malé úsilie pre Vaše zdravie, budem sa na to sťažovať nášmu Pánu Bohu. Môžete ho piť popoludní, od štvrtej hodiny, myslím si, že Vám veľmi pomôže“¹⁸.

P. Vincent súhlasí so sv. Lujzou a hovorí: „Predsavzal som si, že Vás pôjdem navštíviť, len keď budem požiadaný o niečo potrebné alebo veľmi užitočné“¹⁹. Chváli Boha, „že mi odobral útechu ísť Vás tam navštíviť“²⁰. Lujza de Marillac zase zo svojej strany súhlasila, aby P. Vincent neprišiel ju navštíviť počas jej poslednej choroby a pokojne prijala misionára, ktorý je priniesol jeho odkaz v znení: „Vy odchádzate prvá, dúfam, že Vás čoskoro uvidím v nebi“²¹.

8. JEJ ODDANÁ LÁSKA VOČI SESTRÁM

Keď sa P. Vincent pýtal prvých sestier, čo si všimli na živote Slečny Le Gras, ich svedectvo jednohlasne vytvorilo obraz oddanosti a láskavosti voči sestrám:

„Otče, prejavovala takú veľkú lásku všetkým našim sestrám, že sa usilovala vyhovieť všetkým“ (Coste X, s. 715).

„Vždy som si videla, že mala voči nám veľkú lásku a znášanosť, až tak, že sa celkom strávil...“ (Coste X, s. 719).

„Otče, mala ku mne takú veľkú lásku, že niekedy, keď ma videla, ako sa trápim na duchu, napomínala ma veľmi láskavo“ (Coste X, s. 719).

„Videla som, že mala veľkú lásku ku všetkým sestrám, vždy ich znášala a ospravedlňovala...“ (Coste X., s. 721).

„Mala veľkú lásku k sestrám a strach rozhnevať ich...“ (Coste X., s. 727).

„Počula som ju povedať, že mala rada všetky naše sestry a že by si priała, aby sme boli všetky dokonalé ako je náš Pán, Ježiš Kristus...“ (Coste X., s. 729).

¹⁸ „Duchovné spisy“, s. 570, L. 545 štvrtý.

¹⁹ Coste I, s. 584.

²⁰ Coste II, s. 176.

²¹ L. Abelly "La vie du vénérable serviteur de Dieu Vincent de Paul" /Život ctihodného Božieho služobníka Vincenta de Paul/, s. 239.

9. LÁSKYPLNÁ POZORNOSŤ VOČI KAŽDÉMU

Vzťahy Lujzy de Marillac k sestrám nám umožnia uvedomiť si, ako boli tieto jej vzťahy poznačené pozornosťou, ohľaduplnosťou ku každej osobe. V jej korešpondencii nachádzame často výrazy tejto taktnej pozornosti:

„Prosím, aby ste prijali čo najsrdečnejší pozdrav od všetkých našich sestier... Prosím, pozdravte veľmi úctivo Pána farára od svätého Firmína a Pána Pesseta“²².

„Prosím vás, pozdravujte všetky sestry, ubezpečte ich o našej úprimnej láske a sestry odtiaľto na ne nezabúdajú. Lujzy sú zdravé. Avšak pred šiestimi týždňami, či skoro už dvoma mesiacmi, zomreli jedna po druhej stará matka a matka sestry Františky. Jej otec je vďaka Bohu zdravý. Jej dve sestry v našej Spoločnosti sú rovnako zdravé a túto stratu niesli veľmi čnostne a kresťansky. Z celého srdca prosím, aby som vedela podobne konať: obetovať sa úplne Bohu pre splnenie jeho svätej vôle a z pohľadu tejto vôle i Jeho Prozreteľnosti, pozeráť na všetky bolestivé situácie. Čo by si mohla ešte viac želať ako vidieť ich tak kresťansky zomierať? Nech samé konajú svoje skutky podľa príkladu svojich matiek. Je naozaj obdivuhodné ako čnostne a poslušne prijal túto situáciu ich otec. Prosím vás, pomôžte mu niesť tento kríž“²³.

Pre Lujzu de Marillac je celkom bežné, že bude sestrám odporúčať tú istú láskavú pozornosť voči ľuďom:

„Chudobným slúžte s veľkou láskou, nie nedbanlivo. Rozprávajte sa s nimi milo a slúžte im ochotne. Informujte sa pozorne o tom, čo potrebujú. Hovorte pritom s nimi láskavo, súcitne. Pokojne im poskytnite pomoc, ktorú potrebujú. Nadovšetko sa však starajte o ich duševnú spásu...“²⁴.

10. JEJ NEÚNAVNÁ SILA

„Je nepochopiteľné, ako táto zbožná zakladateľka mohla vykonať toľko skutkov milosrdnej lásky a zaujímať sa o toľko druhov biedy bez výnimky“ (Gobillon, 3. kniha, 5. kap., s. 114 al. 132). Tieto slová, ktoré napísal prvý životopisec

²² „Duchovné spisy“, s. 567 L. 545.

²³ „Duchovné spisy“, s. 422 L. 338.

²⁴ „Duchovné spisy“, s. 766 A 85.

svätej Lujzy de Marillac, nám hovoria o neúnavnej sile jedného zasväteného života, aby mohla odpovedať s láskou na **výzvy** chudobných.

Hneď na začiatku jej poslania v službe charitatívnych spolkov, ktorú začala návštevami povzbudzovania v máji 1629, P. Vincent spoznal jej kvality: „*Ste odvážna žena, že ste tak dobre upravila pravidlá spolku; považujem ich za dobré*“²⁵; podobne: „*Bože, ste hrdinská žena, že vykonali ste všetko to, čo mi píšete! Ach, netreba sa zastaviť na takej krásnej ceste*“²⁶.

Hoci v roku 1647 povedal, že ju „*považuje skoro akoby za mŕtvu už desať rokov*“²⁷, poveril ju takými náročnými úlohami, ktoré mohla zvládnuť len vďaka svojej neúnavnej energii: „*Veru, vidíte, že stále Vám pribúda práce. Posilnite sa, ako najviac môžete*“²⁸.

Zachovali sa nám listy z januára 1660, t. j. niekoľko týždňov pred jej smrťou. Svedčia o tejto jej neúnavnej duchovnej sile.

LUJZA DE MARILLAC AKO UČENÍČKA

1. „V DEŇ MÔJHO SVÄTÉHO KRSTU SOM BOLA OBETOVANÁ A ZASVÄTENÁ BOHU, ABY SOM SA STALA JEHO DCÉROU“

V spise známom pod menom „*Úkon odovzdanosti*“ Lujza de Marillac uvažuje o význame jej krstu: „*V deň krstu som bola obetovaná a zasvätená Bohu ako jeho dcéra...*“. Uznala, že s krstom vlastní nový život hlbokého zjednotenia s Bohom a že vstúpila do Cirkvi, preto prijíma rozhodnutie žiť ho naplno: „*Pre ňu /Ježišovu smrť/ obnovujem obetovanie Bohu, ktorým som sa mu obetovala pri krste a neodvolateľne sa rozhodujem vernejšie mu slúžiť, milovať ho a celkom sa mu odovzdať*“²⁹.

Sv. Lujza v škole svojho Učiteľa spoznáva, že milosť nového života v Kristovi vzrastá pôsobením Ducha Svätého po celý život: „*Najväčšou stratou pre duše, ktoré nemajú podiel na príchode Ducha Svätého je, že dary, ktoré pri krste dostali, sú v nich neúčinné... nedostatok jeho darov vidieť*

²⁵ Coste I., s. 116.

²⁶ Coste I. s. 307.

²⁷ Coste III p. 256.

²⁸ Coste I. s. 231.

²⁹ „Duchovné spisy“, A. 3, s. 692.

v porovnaní s osobami, ktoré on oživuje s tými, ktoré neoživuje. Také konajú nerozumne len pod vplyvom pozemského zmyšľania³⁰. Preto sv. Lujza prosí o dar Ducha Svätého a o jeho oživujúcu milosť: „*nech sa mi dostane šťastia, že prídeš ku mne a upevníš vo mne milosti, ktoré si mi vo svojej добрote dal pri svätom krste*“³¹.

Chápeme teda, prečo sv. Lujza navrhuje tú istú cestu dcéram kresťanskej lásky: „*...aby ste sa stali skutočné kresťanky a dokonalé dcéry kresťanskej lásky. Proste si od neho ducha, ktorého vám dal pri svätom krste*“³².

Keďže každý prijíma krst vo viere Cirkvi, sv. Lujza prežíva svoju **príslušnosť k Cirkvi** uvedomele a naplno. Viackrát používa výraz „*dcéra Cirkvi*“, keď hovorí o sebe a o sestrách: „*sme dvojnásobne šťastné ako dcéry Cirkvi, keď sme v nej boli prijaté do Spoločnosti*“³³. Vo svojom testamente slávnostne prehlasuje „*pred Bohom a všetkými stvoreniami, že chcem žiť a zomrieť v Katolíckej, apoštolskej a rímskej Cirkvi a môjmu synovi odporúčam, kým môžem, aby urobil podobne*“³⁴.

2. „... CHCEM NASLEDOVAŤ JEŽIŠA... ROZHODLA SOM ÚPLNE HO NASLEDOVAŤ“

Sv. Lujza si uvedomuje, že byť skutočnou kresťankou znamená **žiť ako Kristus**, stať sa skutočnou Kristovou učeníčkou: „*Musím napodobňovať Ježiša ako sa snúbenica usiluje prispôbiť sa svojmu ženíchovi*“³⁵... je len rozumné, aby sme sledovali a nasledovali jeho presvätý pozemský život. Táto myšlienka veľmi zaujala môjho ducha. Rozhodla som sa nasledovať ho nakoľko len budem schopná. Útechou mi bude vedomie, že on prijal moje rozhodnutie nasledovať ho cez celý život. Preto som si zaumienila vo všetkom i v každej pochybnosti a nerozhodnej okolnosti skúmať, čo by v takej chvíli urobil Ježiš³⁶.

³⁰ „Duchovné spisy“, A. 26, s. 807.

³¹ „Duchovné spisy“, A. 26, s. 808.

³² „Duchovné spisy“, L 647, s. 662.

³³ „Duchovné spisy“, L 179, s. 202.

³⁴ „Dokument“ 847, s. 992.

³⁵ „Duchovné spisy“, A. 5, s. 712.

³⁶ „Duchovné spisy“, A. 5, s. 711.

Na medailóne Milosrdného Ježiša, ktorý namaľovala sv. Lujza, vidíme vpravo nápis: „Učte sa odo mňa.“ Lujza počúvala slová Ježiša, jej ukrižovaného Pána: „Učte sa odo mňa“. V rôznych etapách jej života sa usilova intenzívne naň dívať: „...ani viac, ani menej, ako by urobil učeň, keby si jeho pán prial stať sa dokonalým³⁷, pretože spoznala, že On je jej **Boh a jej všetko**: „Ó, Bože môj, ty si môj Boh a moje všetko. Takto ťa spoznávam a klaniam sa Ti jedinému a pravému Bohu v troch osobách, teraz a naveky“³⁸. „Moje srdce je ešte plné radosti za múdrosť, ktorú sa mi zdá, že náš dobrý Boh mu dal v týchto slovách: Bože, ty si môj Boh!“³⁹.

Lujza bola pozorná na Božie pozvanie: „Učte sa odo mňa“ a priala si celkom mu patriť a plniť jeho vôľu. O sv. Lujze môžeme povedať tak ako o niektorých biblických postavách, že bola človekom, ktorý „kráčal... s Bohom“⁴⁰. Sestry, ktoré žili s Lujzou, svedčili o nej takto: „... Mala obdivuhodnú dôveru v Božiu prozreteľnosť pre všetko, ale hlavne pre to, čo sa týkalo Spoločnosti. Pri všetkých konferenciách, ktoré ona viedla, nám odporúčala, aby sme sa zverili do tejto Prozreteľnosti... Jej podriadenie sa Božej vôli bolo veľké, čo sa prejavilo i pri jej poslednej chorobe... Všetko pripisovala Bohu, bez jeho milosti by sa nič nevykonalo, ako hovorievala“⁴¹.

Veľmi úzky vzťah medzi Bohom a Lujzou de Marillac, o ktorom hovorila výrazmi „zásnub“⁴², nám vysvetľuje silu, vernosť **vážnosť osobného záväzku tejto ženy**. Hocijaká úloha, i keď by bola tvrdá, je len účasťou na spoločnom vlastníctve s Ježišom Kristom, ukrižovaným Spasiteľom, s ktorým je spojená „ako so ženíchom mojej duše... a takto sa cítim ešte silnejšie spojená s Bohom, čo považujem za mimoriadne. Uvažovala som, že všetko opustím, aby som mohla nasledovať môjho Ženích, hľadiet odteraz takto na neho hľadiet a znášať ťažkosti, ktoré stretnem, ako na naše spoločné“⁴³.

³⁷ „Duchovné spisy“, A. 8, s. 715.

³⁸ „Duchovné spisy“, A. 3, s. 692.

³⁹ „Duchovné spisy“, L. 369, s. 340.

⁴⁰ Gn 5,22.

⁴¹ Coste X, s. 722.

⁴² „Duchovné spisy“, A. 50, s. 702.

⁴³ „Duchovné spisy“, A. 50, s. 702.

3. POČÚVANÍM BOŽIEHO SLOVA

Ten, kto nasleduje Ježiša Krista, počúva jeho Slovo, prijíma ho a uvádza ho do života. Počúvať Božieho slovo tak, ako ho prezentuje Cirkev, znamená, že to nie je len kniha na čítanie, zvlášť evanjeliá, pretože toto Slovo nás pozýva k dialógu s Bohom.

Lujza odpovedala na Božie slovo, ktoré čítala, o ktorom osobne uvažovala, počúvala v kázňach a prednáškach, v neustálom dialógu s Bohom, ktorý ju pobádal, aby sa *celkom obetovala Bohu a jedine Bohu*.

O tomto jej čítaní Svätého písma nachádzame svedectvo v **Pravidlách pre život vo svete**, ktoré si zapísala sv. Lujza: *„Len čo vstanem, tri štvrté hodiny alebo hodinu budem rozjímať a potom si budem celú hodinu čítať evanjeliá a epištoly. Prečítam si aj životopis svätca dňa, aby som sa povzbudila jeho príkladom.“*⁴⁴. Ak si prezrieme **Denný poriadok, ktorý zachovávali prví DKL**, aj tam uvidíme podobne: *„Keď sa všetky vrátia domov, pracujú, čítajú, učia sa naspamäť hlavné pravdy viery vo forme katechizmu. Čítajú evanjeliá, aby sa povzbudili v čnosti a k službe bližným podľa príkladu Božieho Syna.“*⁴⁵.

V Katechizme, ktorý zostavila Lujza de Marillac, svedčia mnohé meditácie o tom, že jej bolo Božie slovo dôverne známe, zvlášť Nový zákon, konkrétne počínanie Ježiša v evanjeliách. Vывodila z neho praktické dôsledky pre kresťanský život v nasledovaní Krista⁴⁶.

4. Z NOCI K SVETLU VĎAKA MILOSTI DUCHA SVÄTÉHO

Autobiografické spisy sv. Lujzy, ktoré sa nám zachovali, svedčia o jej prechode nocou v rokoch 1621-1623 výrazmi: *„veľmi skleslá na duchu... stiesnenosť srdca tak veľká... bolesť... rozpaky... veľké vnútorné trápenie a bolesť... v duchu zrazu pocítila ostrú bolesť... skleslosť ducha... veľkú bolesť... neuveriteľnú bolesť...“*⁴⁷. Uprostred tmy veriaci dvíha k Bohu vrúcne prosby: *„Za*

⁴⁴ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, s. 687.

⁴⁵ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, s. 722.

⁴⁶ porov. „Duchovné spisy“, sr. Charpy, s. 958.

⁴⁷ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, A. 13, s. 689-690; A. 15 druhý, s. 690; A. 2 s. 3-4.

*noci túži moja duša po tebe“ (Iz 26,9); „Dokedy budeš skrývať svoju tvár predou mnou?“ (Ž 13,2); „Prečo si, Pane, tak ďaleko? Prečo sa skrývaš v časoch súženia?“ (Ž 10,1). Týmto volaním mužov modlitby v Písme sa zaiste živila i modlitba sv. Lujzy uprostred duchovnej noci; zvlášť však jej spis, ktorý nazvala „Svetlo“ (alebo „Osvietenie“) živil jej modlitbu a zaručene jej dodával silu pri mnohých príležitostiach. V týchto riadkoch je zachytená skúsenosť, ktorú prežila v **deň Turíc, 4. júna 1623**. Lujza spoznala prítomnosť a pôsobenie Ducha Sv., ktoré opísala jasnými slovami „odpočinku“, „istoty“, „milosti“⁴⁸.*

Duch Svätý ju oslobodil a dovolil jej postúpiť v jej ceste nasledovania Krista. Duch Svätý ju obohatil o svoje dary („... ma naplnilo šťastím, že mu patrím...“⁴⁹) a prebýva v nej. Duch Svätý ju poznačil navždy novým zákonom lásky: „... v ten istý deň sa Bohu zapáčilo vložiť do môjho srdca zákon, ktorý tam už zostal natrvalo...“⁵⁰. „Jeho dobrota mi dala jasné poznanie o veľkom nepokoji a ťažkostiach, ktoré som prežívala“⁵¹.

Tieň sa ešte vráti do života Lujzy, ale noc viery sa nevráti, pretože svetlo ju premenilo natrvalo: „Uctím si Božiu vôľu, ktorá chcela, aby náš Spasiteľ bol vedený Duchom Svätým na púšť a tam bol pokúšaný... uctím si tiež toto tajomstvo živou vierou, plnou dôvery, aby všade, kde sa Bohu zapáči ma povolať, sa splnil jeho úmysel, keď sa nechám ním viesť.“⁵².

5. POZORNÁ NA USMERNENIA DUCHOVNÝCH VODCOV

Od roku 1625 viedol duchovne Lujzu de Marillac svätý Vincent de Paul. Začala nový, misionársky štýl života, keďže začala navštevovať charitatívne spolky: „*Chodte teda, Slečna, chodte v mene nášho Pána*“⁵³. So schválením P. Vincenta od roku 1633 sa postupne púšťa do novej formy života pre ňu i pre Cirkev, keď sústreďuje u seba „niekoľko dobrých dedinských diev, ktoré chcú slúžiť chudobným a zároveň patriť Bohu“⁵⁴. So schválením P. Vincenta sa zaviazala sľubom, že sa bude venovať formácii

⁴⁸ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, A. 2, s. 3-4.

⁴⁹ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, L. 118 s. 125.

⁵⁰ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, L. 118 druhý, s. 338.

⁵¹ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, A. 75, s. 760.

⁵² „Duchovné spisy“, sr. Charpy, A. 5, s. 712.

⁵³ Coste I, s. 73.

⁵⁴ A. Dodin "St Vincent de Paul et la charité" Vydav. Seuil 1960, s. 38.

dievčat pre službu chudobným (1634). Svoje večné sľuby zložila v Spoločnosti v roku 1642. Považovala sa za tárchu pre Spoločnosť a príčinu všetkého zla, ale napokon prijala na žiadosť P. Vincenta štýl života, ktorý Boh chcel pre ňu tým, že sa stala doživotnou predstavenou Spoločnosti⁵⁵. A toto všetko sa udialo **so schválením sv. Vincenta...** pretože sa rozhodla nechať sa viesť, „lebo očakávala Božie vedenie vo svojom živote cez najsvätejšiu poslušnosť“⁵⁶.

V spisoch Lujzy de Marillac čítame na viacerých miestach jej rozhodnutie úplne sa obetovať Bohu. Preto hľadala rady v duchovnom vedení, keďže bola hlboko presvedčená, že spozná Božiu vôľu cez osoby, ktoré jej Boh pošle do cesty, aby ju viedli.

Vedomý a rozhodný začiatok duchovného života sv. Lujzy nastal počas rokov, keď bývala u chudobnej slečny. Prvé rady jej prichádzali z community **Kapucínov z Predmestia sv. Honória**, kde často chodila do kostola.

Vplyv kapucínov z Predmestia sv. Honória bolo pre Lujzu rozhodujúci vo chvíli jej **životnej voľby**. Provinciál, P. Honoré de Champigny, jej povedal, „že si myslí, že Boh má s ňou iný plán“, keď mu prejavila svoju túžbu stať sa rehoľníčkou⁵⁷.

Jej svadba a zmena bývania i vzťahov boli bezpochyby rozhodujúce pre zmenu, keď sa Lujza obrátila na **Jána Petra Camusa** (1584-1652) – osobu, ktorú jej Boh poslal do cesty, aby ju viedla.

Usmernenia Jána Petra Camusa zapadajú do rozhodujúceho obdobia duchovnej cesty Lujzy de Marillac: roky **Svetla**, ktoré zažiarilo uprostred tmy.

Zachovali sa nám niektoré listy z rokov 1619 až 1623 od **Michala de Marillac** (1563-1632) svätej Lujze de Marillac. Môžeme vidieť, že to boli skutočne rady pre jej duchovný život. Môžeme si myslieť, že sa Lujza obracala na neho aspoň v určitom období a pravdepodobne príležitostne. Michal bol všeobecne známy ako veľmi duchovná osobnosť, a bol rodinným príslušníkom, ktorý jej mohol pomôcť v jej živote.

⁵⁵ Môžete si prečítať listy 64 druhý; 315; 333.

⁵⁶ Duchovné spisy, L. 121, L. 111.

⁵⁷ N. Gobillon, 1. kap., s. 7.

Lujza de Marillac bola horlivá čitateľka diel **Františka Saleského**, zvlášť knihy *Návod ku zbožnému životu (Filotea)* a *Traktát o láske k Bohu*; Lujza mala tiež príležitosť **rozprávať sa s ním osobne** pri príležitosti jeho predĺžených pobytov v Paríži. Zdá sa, že ju aj navštívil v roku 1619⁵⁸. Lujza považovala za rozhodujúcu udalosť *Svetla* z 1623 ako milosť prijatú od „*blahoslaveného ženevského biskupa, pretože pred jeho smrťou som si túžobne priała rozpovedať mu o svojich trápeniach a odvtedy som cítala k nemu veľkú zbožnosť a dostalo sa mi cez neho veľa milostí*“⁵⁹.

LUJZA DE MARILLAC: SPOLUPRACOVNÍČKA

Keď sa Vincent de Paul a Lujza de Marillac stretli, ich vzájomná spolupráca a pevné priateľstvo vytvárali nielen veľké diela milosrdnej lásky, ale aj to, čo poznáme a voláme **vincentská charizma**. Vincent dal Lujze účasť na jeho objavoch. Obaja začali zdieľať **jedinú charizmu, ktorú chcel Duch Svätý zrodiť v Cirkvi**.

V máji 1929 sv. Vincent zveril Lujze de Marillac návštevu a animáciu charitatívnych spolkov vo farnostiach. Misia, ktorú naplnila sv. Lujza pri týchto „vizitáciách“, nám umožňuje spoznať jej schopnosť spolupráce so ženami a s farnosťou, ako aj jej iniciatívy pre uľahčovanie účasti ženy v Cirkvi tej doby. O vykonaných návštevách posielala sv. Vincentovi správy, ktoré sú toho najlepším dôkazom, ako aj pravidlá, ktoré vypracovávala: „*Spolok bude ustanovený vo farskom kostole... bude zložený z určitého počtu počestných žien a diev... Budú im slúžiť podľa nižšie opísaného spôsobu a poriadku, keď na ne príde rada... Zúčastnia sa na tichej sv. omši tohto spolku. ... Večer a ráno sa pomodlia jeden Pater noster a jedno Ave Maria... Každý mesiac sa po vigílii sviatku zúčastnia kázne...*“⁶⁰.

Sv. Lujza je zakladateľkou a prvou riaditeľkou charitatívneho spolku v jej farnosti v Paríži.

Na zhromaždeniach *paní z týchto charitatívnych spolkov* sú jej príhovory významné. Panie prijímali príklad a povzbudenie Lujzy de Marillac pre ich poslanie: „*Je celkom jasné, že v tomto storočí Božia prozreteľnosť*

⁵⁸ porov. N. Gobillon, s. 17.

⁵⁹ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, s. 4.

⁶⁰ *Duchovné spisy*, Sr. Charpy, A. 46, s. 704.

použila ženské pokolenie, aby dokázala, že chce pomáhať utrápenému ľudu a poskytnúť mu mocné prostriedky na zaistenie večnej spásy.“... od duchovného zrodenia tejto vznešenej spoločnosti sme pri návšteve chorých na tomto svätom mieste zistili toľko dobra, toľko pomoci nielen miestu samému /nemocnici/, ale aj duším, ktoré tam našli prostriedky na zabezpečenie spásy. Niektorí šťastne zomreli, pretože ich pripravili na generálnu spoveď, iní, ktorí sa vyliečili, odišli po obdivuhodnej konverzii celkom zmenení. Panie kresťanskej lásky nastúpili takisto na cestu osobného posväcovania, na cestu dokonalej lásky. Túto službu konali za cenu vlastného života. Boli medzi nimi panie zo vznešeného rodu, princezné, vojvodkyne, sedeli celé hodiny pri posteliach chorých, poučovali ich o veciach potrebných na spásu, pomáhali im vyslobodiť sa z nebezpečenstiev, do ktorých sa dostali...”⁶¹.

Na podporu účasti ženy na živote a poslaní Cirkvi bola sv. Lujza aj duchovnou vodkyňou pri duchovných cvičeniach žien. Môžeme to vidieť v jej korešpondencii so sv. Vincentom a v jej prvom životopise: v dome v štvrti La Chapelle, kde bývala so sestrami, prijímala ženy, ktoré chceli znovu nájsť Božiu milosť, alebo sa posilniť v ich čnostiach: „*Viacere dámy, aj z vyššej spoločnosti boli priťahované jej horlivosťou, preto odchádzali z Paríža, zriekali sa konverzácie so svetom, aby strávili niekoľko dní na dedine* (pozn. La Chapelle) *a tu sa zhovárali s Bohom: opustili lahodnosti a pozornosti života, aby mysleli na svoju spásu na mieste umŕtvovania a pokánia. Nehľadeli na ohľady voči svojmu postaveniu a na tituly, ktoré ich dvíhali nad ostatných, prichádzali do domu služobníckych chudobných, aby sa s nimi podriadili disciplíne predstavenej, naučili sa pohŕdať bohatstvom a poctami vďaka jej poučeniam a príkladu*“⁶².

LUJZA DE MARILLAC: FORMÁTORKA

Dňa 29. novembra 1633 Lujza de Marillac zhromaždila u seba prvé dcéry kresťanskej lásky. Podľa vyjadrenia sv. Vincenta, mali byť základmi Spoločnosti, vzácnymi kameňmi, ktoré mala Lujza obrusovať: " *Keď Šalamún budoval chrám, ktorý mal slúžiť Bohu, musel dať do základov drahé kamene, diamanty rubínu, topásu, hyacintu – zirkónu, smaragdu, opálu... Čo si*

⁶¹ *Duchovné spisy*, Sr. Charpy, A. 56, s. 781.

⁶² N. Gobillon, s. 78-79.

*myslíte, drahé sestričky, čo tým chcel Boh naznačiť?... Že tie, ktoré sú základom, majú byť vzorom pre všetky, ktoré prídu po nich.*⁶³.

Dievčatá, ktoré prichádzali, podľa slov sv. Vincenta, boli „chudobné devy s čepcom“, ktoré nevedeli čítať a písať.⁶⁴ Preto: „*Keď sa všetky vrátia domov, pracujú, čítajú, učia sa naspamäť hlavné pravdy viery vo forme katechizmu. Čítajú evanjeliá, aby sa povzbudili v čnosti a k službe bližným podľa príkladu Božieho Syna.*“⁶⁵.

Pred Lujzou stála obrovská úloha – postaviť na krehkom ľudskom základe sestier duchovný život. Gobillon uistoval: „*Táto múdra a duchovná predstavená sa s veľkou starostlivosťou podujala na formáciu svojich diev v duchu rozjímania a modlitby. Odporúčala im ho ako absolútne potrebný prostriedok pre udržanie sa v ich povolani*“⁶⁶.

Sv. Vincent vo svojej konferencii z 31. mája 1648 „O rozjímaní“ sa pýta Lujzy de Marillac na dôvody, prečo máme rozjímať. Odpovedá: „*... Videla som, že dôvod pre to, aby sme nevynechávali každodenné rozjímanie, je pre jeho jedinečnosť, keďže sa v ňom môžeme rozprávať s Bohom. V tom som spoznala veľké výhody. Boh mi pri rozjímaní dáva poznať svoju dobrotu, že sa takto znižuje a nás povyšuje. Ďalším dôvodom je odporúčanie, že Boží syn sa toľkokrát modlil k Bohu svojmu Otcovi slovami i osobným príkladom, či už modlitbou, ktorú nás on sám naučil, ako i rozumovou meditáciou. Takto nás upozornil na to, že Boh chce, aby sme mu slúžili v duchu a pravde. Tretím dôvodom je, že rozjímanie je Boží dar, máme si ho konať ako najlepšie vieme, aby sme pritiahli na seba nielen veľký úžitok, ktorý z neho môžeme mať, ale aj kvôli úcte, ktorú máme mať voči darcovi*“⁶⁷.

Lujza de Marillac vo svojej korešpondencii a spisoch vždy pridáva nové **dôvody pre život modlitby:**

⁶³ Coste IX., s. 257-258.

⁶⁴ Coste IX., s. 19.

⁶⁵ „*Duchovné spisy*“, sr. Charpy, A. 55, s. 722.

⁶⁶ N. Gobillon s. 83.

⁶⁷ Coste IX, s. 412.

- v modlitbe nachádzame všetky rady, ktoré potrebujeme⁶⁸,
- môžeme sa rozprávať s naším Spasiteľom o našich vnútorných a vonkajších potrebách⁶⁹,
- modlitba okrášľuje svedomie a vôľu, aby sa mohol v nás zrodiť Ježiš⁷⁰,
- je ako kadidlo (porov. sviatok Zjavenia Pána)⁷¹,
- Pán nám nebude chýbať, ale k tomu musíme dávať pozor, aby sme zodpovedali jeho sv. láske⁷².

Podľa svedectva sestier, sv. Lujza pri rozprávaní o rozjímaní povedala, že je potrebné zamilovať si rozjímanú modlitbu a keby sme aj nemali chuť rozjímať, nemáme ju nikdy zanedbať. Mali by sme rozjímať uzobrato, pokorne a horlivo⁷³.

Sv. Lujza bola vždy pozorná na život modlitby svojich sestier, naliehala na vernosti a vytrvalosti⁷⁴. Veľa hovorila o účinkoch, ktoré mala táto vytrvalosť prinášať v komunite, a to jednotu, toleranciu a ďalšie...

„Drahá sestra, bola by som veľmi rada, keby ste mi trochu napísali o vašom duchovnom živote, či verne zachováate pravidlá, či si v určenú hodinu dňa vykonávate rozjímanie, či si odbavujete piatkové konferencie a či máte čas aj na vykonávanie iných cvičení. Čo sa týka ostatného, som si istá, že vaše srdcia nažívajú vo veľkej jednote a vo vzájomnom zdieľaní. Inak by ste, drahá sestra, nenašli útechu nášho Pána, ktorú prisľúbil tým, ktorí sú zhromaždení v jeho mene a on je uprostred nich. Verím, že praktizovaním vzájomnej znášateľnosti zakúsíte účinky tohto prisľubu“⁷⁵.

⁶⁸ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, L 126.

⁶⁹ „Duchovné spisy“, sr. Charpy, L 383.

⁷⁰ „Duchovné spisy, sr. Charpy, A. 45 druhý.

⁷¹ idem

⁷² „Duchovné spisy, sr. Charpy, L 391.

⁷³ Spis 5, idem 139

⁷⁴ Listy 18; 311; 326; 480; 531; 618.

⁷⁵ List 480.

Vo viacerých listoch hovorí o knihe modlitieb /modlitebníku/, hodinkách, meditáciách pre sestry a navrhuje im témy pre meditáciu a duchovné čítanie⁷⁶.

Vo všetkých poriadkoch dňa a pravidlách, ktoré vypracovala alebo preverila sv. Lujza, spresňuje chvíľu a spôsob, akým sestry majú rozjímať⁷⁷. Učí sestry, ako sa majú navzájom zdieľať z rozjímania v komunite, t. j. v zdieľaní o rozjímaní a ako sa podeliť s tým, čo čítali⁷⁸.

Pri vovádzaní sestier do modlitby Lujza naliehala zvlášť na dôležitosť žiť tak, aby tým **bola jednota s Bohom uľahčená**. Preto hovorievala, že je potrebné:

- zachovať si vnútorné stíšenie uprostred všetkých starostí⁷⁹,
- byť veľmi jednoduchými a postaviť sa do Božej prítomnosti⁸⁰,
- nechať ho konať a dovoliť mu, aby úplne ovládal našu vôľu⁸¹,
- chcieť byť zjednotenými s Bohom vo všetkom⁸²,
- chcieť vždy konať naše skutky v spojení s Ježišom: *„...Preto bude dobre, keď každá sestra poprosí osobne každé ráno /aby sa nerozmnožovali spoločné Pravidlami predpísané modlitby/ Boha o požehnanie, aby mohla pôsobiť v duchu jeho Syna, ktorým pôsobil za svojho pozemského života, v prácach, ktoré budú konať, alebo skôr, aby on sám pôsobil skrze ňu. Nech začínajú deň prosbou o pomoc Pána Ježiša, Panny Márie, anjelov strážcov...“⁸³,*
- žiť v Božej prítomnosti: *„Myslím, že náš vnútorný rozhovor s Bohom má spočívať v čo možno najčastejšej spomienke na jeho svätú prítomnosť. Máme sa mu klaňať každú hodinu, obnovovať úkony lásky za jeho dobrotu. Uvedomujme si veľmi často myšlienky z rozjímania, najmä prejavy lásky a predsavzatia z neho, aby sme sa napravili a pokročili v*

⁷⁶ „Duchovné spisy“, Sr. Charpy, L. 233; 345; 383; 461; 463 druhý; 504; 613; 621; 651; 556.

⁷⁷ Vo všetkých pravidlách – či už pravidlách domov, pravidlách pre rôzne služby, pre rôzne diela a dokonca aj pre cestovanie: A. 55, A. 80; A. 76; A. 91; A. 88, s. 740-741-742; A. 91 druhý, s. 752-754-757; L. 134, s. 758; A. 85, s. 763-764; A. 78; A. 92; A. 93; A. 81; A. 95. Porov. Coste X., s. 564.

⁷⁸ „Duchovné spisy“ L 63 ; L 311 ; L 480 ; L 439 ; L 581 ; A 55 ; A 76 ; A 91 ; A 93.

⁷⁹ List 581.

⁸⁰ Liste 566.

⁸¹ List 448.

⁸² List 531 druhý.

⁸³ „Duchovné spisy“, A. 85, s. 766.

*lásky k Bohu*⁸⁴; „Musíme si zvykať... často sa mu celkom obetovať. Dokazujme mu v srdci svoju dôveru i vďačnosť. Opakujme rozličné povzdychy“⁸⁵.

- neospravedlňovať sa kvôli nedostatku času alebo dôležitosti záležitostí, ktoré práve konáme a tým zanedbania rozjímania⁸⁶,
- tak sa zariadiť, aby sme neobmedzovali modlitbu na presne určenú chvíľu, ale ju predlžovali aj počas dňa a práce, či služby, ktorá nám je zverená: „Cvičenie, o ktorom nám ctihodný otec hovoril na poslednej konferencii (konferencia z 18. októbra 1655 (Coste X., 121) vám veľmi pomôže. Ide o to, aby sme si navykli hľadať na Boha na začiatku našich skutkov. Úkonom pokory si uznať, že nie sme hodné vykonať toto dielo. Úkonom lásky sa zjednotiť s láskou Božieho Syna, ktorý v takomto duchu vykonával diela na zemi. Pán Vincent nás uistil, že ak toto cvičenie budeme robiť po celý týždeň, stane sa nám zvykom, tak že už bez námahy ho budeme praktizovať. Som si istá, že s láskou to budete vykonávať, aby vaše skutky boli konané pod vplyvom Božích vnuknutí“⁸⁷.
- V hodine skúšky, keď pri modlitbe necítíme nič, aj keď máme ťažkosti, neprestať s modlitbou a rozjímaním⁸⁸. V duchovnom napredovaní v rozjímaní musíme počítať so skúškou, očisťovaním a zostať pritom vernými⁸⁹.

LUJZA DE MARILLAC: ZAKLADATEĽKA

Počas návštev charitatívnych spolkov vo farnostiach po dedinách po tom, čo založila prvý takýto spolok vo farnosti v Paríži (v roku 1630) a zorganizovala ďalšie, sv. Lujza vníma novú výzvu: je potrebné zaistiť stálu službu. Predovšetkým je potrebné mať ľudí, ktorí sa podujmú na určité úlohy (nosiť ťažké hrnce s jedlom, upratovať...), čo panie zo spolkov zanedbávali. Týmito osobami sa stali dobré dedinské devy, ktoré „túžili slúžiť chudobným a zároveň Bohu“.

⁸⁴ „Duchovné spisy“, M. 73, s. 814.

⁸⁵ „Duchovné spisy“, M. 73, s. 815.

⁸⁶ „Duchovné spisy“, L. 326.

⁸⁷ „Duchovné spisy“, L. 461, s. 491.

⁸⁸ „Duchovné spisy“, L. 388.

⁸⁹ „Duchovné spisy“, L. 546.

Sv. Vincent sa nechce unáhliť a žiada od sv. Lujzy, aby určitý čas počkala: „Čo sa týka záležitosti vášho zamestnania, ešte nemám v srdci jasno pred Bohom kvôli ťažkosti, ktorá mi zabraňuje vidieť, či je to vôľa jeho božskej Velebnosti... Zvrúcime teda naše modlitby“ (Coste I., s. 200).

V septembri 1633 sa zdá, že sv. Vincent sa napokon rozhodol a napísal jej: „Pred štyrmi či piatimi dňami sa (anjel strážny) rozprával s mojím ohľadom spolku vašich dievčat, pretože je pravdou, že mi často vnukal, aby som na to pamätal. Vážne som premýšľal o tomto dobrom diele; pohovoríme si o tom“ (Coste I., s. 218).

29. novembra 1633 sa zrodila Spoločnosť dcér kresťanskej lásky u Lujzy de Marillac a pod jej vedením. O niekoľko mesiacov, „posledný júlový deň roku 1634, P. Vincent, vo svojej tretej a poslednej konferencii hovoril o pravidlách a poučení, ako ich má žiť malá spoločnosť dcér kresťanskej lásky“. Sv. Lujza spísala prvú z konferencií pre dcéry kresťanskej lásky, ktoré sa nám zachovali: „... povedal som vám, že pred nedávnom ste sa zišli, aby ste žili spoločný zámer, avšak zatiaľ ste nemali ešte pravidlá pre váš spôsob života“⁹⁰

Vysvetlenia sv. Vincenta sa vzťahujú na dokument známy pod názvom „Denný poriadok“⁹¹, ktorý vyhotovila sv. Lujza. Hoci v skutočnosti pre prvé dcéry kresťanskej lásky išlo skôr o denný poriadok, vysvetlenia sv. Vincenta a rozhovor so sestrami počas tejto konferencie poukazujú na originalnosť tejto formy života. Toto všetko bude spresnené podrobnejšie v neskorších spisoch.

Neskôr sv. Lujza pripravila „Návrh pravidiel“⁹². Sv. Vincent vo svojej konferencii z 19. júla 1640 umiestňuje Spoločnosť do Božieho plánu a oznamuje pre budúcnosť **hlavného pravidla** a po ňom **pravidiel pre rôzne miesta a služby**. „Milé dcéry, vo všetkom, čo ste urobili v uplynulých rokoch, ste boli vedené tradíciou, ale s Božou pomocou budete mať v budúcnosti vaše malé pravidlá...“⁹³.

⁹⁰ Coste IX., s. 1.

⁹¹ „Duchovné spisy, A. 55.

⁹² „Duchovné spisy, A. 54.

⁹³ Coste IX p. 18.

Schválenie Spoločnosti a Pravidiel (v súčasnosti by nimi boli Štatúty) parížskym arcibiskupom je datované z 20. novembra 1646⁹⁴. Po prijatí schválenia a pravidiel parížskym arcibiskupom sv. Lujza napísala sv. Vincentovi: „*Tento tak silný výraz, ktorý vyjadruje závislosť od Monsignora, by mohol v budúcnosti spôsobiť náš zánik, lebo by nás mohol vymaniť z vedenia generálneho predstaveného Misijnej spoločnosti. Pane, veď práve založením našej Spoločnosti ste sa Vy stali naším predstaveným navždy. A to sú pravidlá, ktoré nám musia byť dané. Praje si monsignor, aby sme to uviedli v ďalšej žiadosti? Má to byť uvedené v zvláštnej listine, alebo treba, aby sme napísali ďalšie žiadosti, keďže o tom píše osobitne? V mene Božom, nedovoľte, aby sa stalo niečo také, čo by jedného dňa oddelilo Spoločnosť od jej vedenia, ktoré jej dal Boh. Iste aj Vy ste presvedčený, že čoskoro by už nebola takou, aká je a chudobným chorým by sa už viac neslúžilo...*“⁹⁵.

Naliehanie sv. Lujzy bude viesť k vydaniu **nového pravidla s nových schválením** arcibiskupa (18. januára 1655)⁹⁶. Sv. Vincent oznámi sestrám **nové schválenie** na konferencii 8. augusta 1655: „*...vycvičia devy z nižších ľudových vrstiev, túto prácu vykonáva pani Le Gras s veľkým požehnaním božím už dvadsaťpäť rokov... Aj ony mali pravidlá a vždy sa nimi riadili. Táto malá spoločnosť bola na začiatku ako snehová guľka, ktorá sa tak rozrástla a stala sa milou Bohu, že možno s istotou povedať, že je to prst Boží, ktorý utvoril toto dielo a rozšíril ho všade... Teraz však vám chcem prečítať schválenie vašej Spoločnosti od najdôstojnejšieho pán arcibiskupa mesta Paríža a jej potvrdenie najdôstojnejším pánom kardinálom Retz, jeho koadjútorom. Chcem vám tiež prečítať vaše pravidlá.* (Tak sa aj stalo. Naše sestry boli tým tak dojaté, že sa nemohli ubrániť slzám.)“⁹⁷.

Zásah sv. Lujzy – ako to vidíme v tomto súhrne – nám umožňuje oceniť jej účasť na založení Spoločnosti. Ale musím hneď pridať, že jej zásah sa neobmedzuje len na proces vydania zakladacích listín. Jej účasť bola

⁹⁴ „Dokumenty“, Sr. Charpy, č. 427 a 428. Porov. Žiadosť predložená parížskemu arcibiskupovi (august – september 1645) sprevádzaná jej **Pravidlami** (Dokumenty č. 391 a 392). Ale nasledujúci rok P. Portail naďalej na nej pracoval, aby jej dal posledné úpravy (Dok. č. 401; porov. Dok. č. 394 a 669).

⁹⁵ „Duchovné spisy“, L. 130 štvrtý. Porov. Coste III., s. 254-255; IV, s. 221. Dok. č. 450.

⁹⁶ „Dokumenty“, Sr. Charpy, č. 613 a 614.

⁹⁷ Coste X, s. 101-102.

predovšetkým pri utváraní tejto **novej formy zasväteného života** v Cirkvi, aký žijú dcéry kresťanskej lásky.

Lujza de Marillac sa pokúsila všetkými prostriedkami, aby nebolo nič v novej Spoločnosti dcér kresťanskej lásky, čo by mohlo viesť k myšlienke, že sú rehoľníčkami. Bola to jej neustála starosť: „... z obavy, aby kňazi z nich nechceli urobiť rehoľníčky, pretože obávam sa, že teraz, keď tam nie je sestra Alžbeta, zvyšok sestier sa ľahko môže nechať strhnúť k tomuto presvedčeniu“⁹⁸.

Vyhnúť sa znakom rehoľníc neznamená, že dcéry kresťanskej lásky sa nemajú starať ako ony o dokonalosť, povedal by som, že viac ako ony: „Dcéry kresťanskej lásky sú napokon povinné usilovať sa stať sa dokonalejšími ako rehoľníčky“⁹⁹.

Lujza de Marillac bedlila nad tým, aby sestry milovali svoje povolanie a nenechali sa očariť spôsobom života kontemplatívnych rehoľníc: „Majte rady spôsob vášho života, ku ktorému vás Boh povolal. Vážte si ho viac ako všetky pustovne a rehole. Uvedomte si, že tajomné vedenie Božej Prozreteľnosti vás takto zjednotilo pre vaše posvätenie. Znáša srdečne a milo silnejšia slabšiu? Spomeňte si často na upozornenie, ktoré nám dal ctihodný otec počas jednej konferencie, totiž, že máme tiež istý druh kláštora ako rehoľnice. Rovnako ťažké je z neho vyjsť dušiam verným Bohu ako rehoľniciam. Tento kláštor nie je z kameňa, ale je ním svätá poslušnosť, ktorá má byť pravidlom našich túžob a konania. Prosím nášho Pána, ktorého príklad nás doviedol do takéhoto kláštora, aby nám udelil milosť v ňom zotrvať“¹⁰⁰.

Sv. Lujza považuje za potrebné dobre to vysvetliť všetkým devám, ktoré chcú vstúpiť do Spoločnosti, že „*nejde o rehoľu, ani o nemocnicu, z ktorej sa nemožno pohnúť, ale neustále chodiť po chudobných chorých, na*

⁹⁸ „Duchovné spisy“, L. 481. „Budem Vám, Pane, zaviazaná, keď ma upozorníte, ak sa v prvom článku pravidiel nachádza niečo, čo by naznačovalo rehoľný charakter komunity a odlišnosť od takej, ktorá je v Angers. Nikdy som nemala takýto úmysel, práve naopak. Viackrát som navštívila pána vikára, aby som mu objasnila, že sme iba svetské spoločenstvo, ktoré nadviazalo na diela so spolkami kresťanskej lásky. Pán Vincent, generálny predstavený týchto spoločenstiev, sa stal našim direktorom. Monsignor z Nantes počul o spôsobe našej služby, schválil ju a listina založenia diela bola podpísaná ním a mestskou správou.“

⁹⁹ „Duchovné spisy“, L. 627.

¹⁰⁰ „Duchovné spisy“, L. 377.

rôzne miesta, bez ohľadu na počasie a v určených hodinách. Že sa obliekajú a živia chudobne, nič si nedávajú na hlavu, iba jednoduchý plátenný čepiec v krajnej nutnosti“¹⁰¹.

Ešte rok pred smrťou sv. Lujza naďalej nalieha na identite Spoločnosti, možno to vidieť v tomto liste sv. Vincenta: „Niektoré chúlостivé duše v Spoločnosti majú odpor k slovu „spolok“ a chceli by ho nahradiť slovom združenie alebo spoločenstvo. Chcem vám povedať, že tento výraz bol vždy pre nás podstatný a pomáhal nám udržať stabilitu napriek všetkým novotám. Hoci máme svetský charakter, Prozreteľnosť nám k tomu pridala (pomenovanie) Združenie aj Spoločnosť. To nás učí, že máme žiť podľa zachovávaných pravidiel, ktoré sme prevzali zo spolkov, ale spôsobom, ako nám boli vysvetľované“¹⁰².

LUIZA DE MARILLAC: MATKA

Sám sv. Vincent de Paul vo svojich konferenciách, ktoré predniesol o čnostiach sv. Lujzy, nám ju predstavuje ako **Matku**, neváha jej pripisovať moc príhovoru za jej duchovné dcéry: (118. konferencia)

„Drahé sestry, vrúcne proste Boha, aby vám udelil milosť na orodovanie Slečny Le Gras...“ (s. 488 v sl.) „Odvalu, veď máte v nebi matku, ktorá má veľký vplyv a ktorá vám vyprosí u Boha milosť...“ (s. 489).

„... nech prosia Boha, aby im udelil milosť konať stále lepšie a lepšie...“ „Videli sme ten krásny obraz pred sebou. Teraz je hore (v nebi). Teraz nám zostáva, aby sme si vytvorili vzor. Preto sa musíme s ním oboznámiť“¹⁰³.

Sv. Vincent vo svojom liste sestre Nikole Haran (pozn. prekl. v komunite v Nantes) píše o Lujzinej smrti: „Posledným obežným listom (pozn. prekl. zaslaným do domov DKL) som Vám oznámil smutnú správu, a to stratu Slečny Le Gras. Musíme oslavovať Boha za ňu a dúfať, že On bude zastávať miesto otca a matky“¹⁰⁴.

¹⁰¹ „Duchovné spisy“, L. 561 Bratovi Ducourneau, január 1658.

¹⁰² „Duchovné spisy“, L. 609.

¹⁰³ Coste X. (2. zv.), Konf. z 24. 7. 1660 o čnostiach LdM.

¹⁰⁴ Coste VIII., s. 273.

Lujza de Marillac ako Zakladateľka a matka je „zrkadlom, do ktorého máme hľadieť“ (p. 490). Poznať svätú Lujzu, čítať jej spisy pozorne, aby sme sa nimi mohli oduševniť – to nie je móda, sympatický návrh pre naše komunity, ale to znamená odpovedať na výzvu **identity, vernosti**. Argumenty Brata Ducourneau /dükurnó/, aby presvedčil svojich spolubratov o potrebe zozbierania a usporiadania spisov sv. Vincenta, by mohli pomôcť aj nám ohľadom spisov svätej Lujzy: „*Najlepším dedičstvom otcov je dobré poučenie, ktoré zanechávajú svojim deťom... Nieкто povie, že P. Vincent nepovedal nič, čo by sme nenašli v knihách. Odpoviem mu, že je to možno pravda, ale vieme tiež, že pre dobrú stravu detí je najlepšie mlieko vlastnej matky a že jemné ponaučenia ich otcov zanechajú väčšiu stopu na ich duši ako ponaučenia domácich učiteľov, a to kvôli úcte a prirodzenej láske, ktorú Boh vtlačil do všetkých osôb, ktoré ich počali a porodili. Okrem toho, je veľmi ťažké nájsť v knihách nádherné osvietenia a dobré pohnútky, ktoré dostávame z príhovorov tohto milosrdného otca, pretože on ich podáva podľa našich potrieb a záväzkov odlišujúc sa v mnohých veciach od iných spoločností, ktoré písali, čo sa ich týka...*“¹⁰⁵.

Pre to, aby ste mohli byť „dobrými dcérami kresťanskej lásky“, podľa výrazu sv. Vincenta citovaného na začiatku tejto úvahy, hľadíme na matku a Zakladateľku. Túto výzvu nám adresuje aj Cirkev: „*Charizma Zakladateľov sa ukazuje ako „skúsenosť Ducha Svätého“ odovzdaného ich nasledovníkom, aby ju títo žili, zachovali, prehĺbili, neustále rozvíjali v súlade s Kristovým telom, v neustálom raste... Charizmatický charakter vlastný každému inštitútu si vyžaduje od Zakladateľa ako i od jeho nasledovníkov neustále overovanie vernosti Pánovi, poddajnosti jeho Duchu, múdrej pozornosti na okolnosti a znamenia čias... Naša doba si zvlášť vyžaduje túto charizmatickú autentickosť, ktorá bude živá a dômyselná vo svojej vynaliezavosti*“¹⁰⁶.

P. Corpus DELGADO, CM

¹⁰⁵ Svedectvo Brata Ducourneau Coste XII., s. 445 a 448.

¹⁰⁶ Posvätná kongregácia pre biskupov. Posvätná kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života. Inštrukcia *Mutuae Relationes*, č. 11-12-23.

Modlitba svätého Vincenta

**Ó, Spasiteľu, Ježišu Kriste,
ktorý si bol ukrižovaný,
aby sa aj ľudia mohli posväcovať;
ty, ktorý si unikal pred kráľovstvami zeme,
bohatstvom a ľudskou slávou,
a mal si na srdci len kráľovstvo svojho Otca...
Čo by sme mali robiť,
aby sme ťa mohli nasledovať...**

**Ach, Pane,
daj, aby spolu s tebou
v nás kraľoval tvoj Otec tak,
že budeme kraľovať v tebe
vierou, nádejou a láskou,
pokorou, poslušnosťou
a zjednotením sa s tvojou božskou velebnosťou.
Amen.**

(XII, 152-153)

September - október 2014

OBSAH

282 List dcéram kresťanskej lásky, 31. augusta 2014
P. Bernard Schoepfer, generálny direktor

285 List z 27. septembra 2014
Sr. Evelyne Franc, generálna predstavená

288 Medzinárodné formačné stretnutie sestier 40 rokov povolania a viac

289 Byť šťastným v druhej polovici života
Nieкто ma čaká! Spiritualita starnutia
P. Vergonjeanne, OP

304 Panna Mária a duchovná zrelosť v kríži
P. Patrick Griffin, text prečítal P. Bernard Schoepfer, CM

319 Lujza de Marillac, žena, učeníčka, spolupracovníčka,
formátorka, zakladateľka, matka
P. Corpus Delgado, CM